Palestyna i Bliski Wschód

czasopismo poświęcone sprawom gospodarczym Palestyny i Bliskiego Wschodu

Komitet redakcyjny: L. Lewite, J. Thon, P. Wasserman

Rok V Warszawa, marzec 1936 Nr. 3

TREŚĆ NUMERU:

Inż. M. FEINGOLD
Tel-Awiw

PERSPEKTYWY ROZWOJU RYBOŁÓSTWA MORSKIEGO W PALESTYNIE*)

Od pewnego czasu wzrasta stale zainteresowanie dla spraw morza w Palestynie. Dotychczas jednakowoż, z małemi wyjątkami, zainteresowanie to ma charakter raczej tylko platoniczny, gdyż efektywnemi rezultatami w tej dziedzinie nie możemy się pochwalić. Gdzie leżą przyczyny tego i w jaki sposób możnaby im zaradzić i rozwinąć tę tak ważną gałąź gospodarstwa narodowego?

Każdy z nas wie jak olbrzymie znaczenie ma morze dla rozwoju gospodarstwa narodowego. W Palestynie znaczenie to jest jeszcze spotęgowane przez położenie nadmorskie kraju, jakoteż przez konieczność stworzenia warunków bytu dla wielkiej ilości ludzi na niewielkim obszarze ziemi. W kierunku stworzenia silnego handlu morskiego i przemysłu rybnego powinny tedy pójść wysiłki całego społeczeństwa żydowskiego, gdyż morze stać się powinno głównem źródłem bogactwa narodowego Palestyny.

Palestyna, przy rozwoju portu nad morzem Czerwonem może stać się platformą przeładowczą między Europą środkową a Azją, między oceanem Atlantyckim a Indyjskim. Posiada ona ponad 200 km. wybrzeża morza Śródziemnego i 11 km. morza Czerwonego (zatoka Akaba). W tej dziedzinie nic prawie dotychczas nie zrobiono, a jest to teren prawie że dziewiczy dla powstającego gospodarstwa żydowskiego.

Z punktu widzenia wyżywienia narodowego mogą morza palestyńskie odegrać bardzo ważną rolę przez stworzenie przemysłu rybnego na wielką skalę. Zarówno morze Śródziemne jak i zatoka akabska odznaczają się obfitością ryb wszelkiego rodzaju nadających się do spożywania w stanie świeżym, jak i do przeróbki przemysłowej. W Palestynie jest również duża ilość ryb słodkowodnych i przez racjonalną gospodarkę ilość ta dałaby się znacznie powiększyć.

Jak duże jest znaczenie rybołóstwa morskiego i wewnętrznego w Palestynie zilustruje może najlepiej kilka cyfr, odnoszących się do importu ryb do Palestyny w ubiegłych latach.

W r. 1933 importowano ryb świeżych i mrożonych:

*) Zamieszczając poniższy, nader interesujący artykuł, pragniemy zwrócić uwagę na fakt, że od 5 miesięcy czynny jest przy Polsko-Palestyńskiej Izbie Handlowej nowoutworzony Wydział Morski.

Z Egiptu		755.000 kg.
„ Syrji		317.000 „
„ Iraku		145.000 „
	razem	1.217.000 kg.

Ryb wędzonych i suszonych importowano 1.152.000 kg., a to z Anglji, Francji, Holandji, Portugalji, Turcji etc.

Konserw rybnych z Anglji, Kanady, Belgji, Francji, Japonji etc. importowano 583.000 kg.

Już w następnym roku 1934 importowano w jednem tylko półroczu:

Ryb świeżych i mrożonych	766.000 kg.	wartości	ŁP.	27.162
„ solonych i wędzonych	1.014.000 „	„	„	24,313
„ w konserwach	677.000 „	„	„	30.164

Importowano w jednem tylko półroczu następnego roku 2.457 kg. wartości około ŁP. 81.635. W zestawieniu z tem chcieliśmy wykazać, jak dalece wzrasta zapotrzebowanie w kraju na produkty przemysłu rybnego. Rynek ryb i produktów rybnych w kraju bardzo daleki jest od stanu nasycenia, a zaznaczyć należy, że brak przytem wszelkiej propagandy spożywania ryb morskich, która w krajach Zachodu tak wielką odgrywa rolę. Zapotrzebowanie na produkty rybne wzmaga się na całym świecie, a to w związku z uprzemysłowieniem i z wprowadzeniem intensywnej gospodarki rolnej. Robotnik miejski przemysłowy musi mieć pożywienie bardziej skoncentrowane, obfitujące w tłuszcze i białko, a ceny mięsa, wskutek intensywnej gospodarki, stale idą w górę. Odnosi się to zwłaszcza do Palestyny, gdzie całe prawie zapotrzebowanie na mięso pokrywa się importem z zagranicy. Z drugiej też strony w kraju o ciepłym klimacie, jak Palestyna, odgrywa pożywienie rybne też w znaczeniu zdrowotnem dużą rolę, ponieważ białko rybie jest lekkostrawne.

Rybołóstwo na morzu śródziemnem.

W pobliżu wybrzeża Palestyny poławia się ryby wysokowartościowe, jak Jarbeddin (Red bream), Sultan Ibrahim (Red mulleta), Semekh Musa (Soles), Saai (Hake), ryby z gatunku Clupea i inne. Ryby te nadają się zarówno do spożywania w stanie świeżym, jak i dla przemysłu konserwowego.

Rybołóstwo morskie dzieli się na dalekomorskie (Trawl fishing) i przybrzeżne (inshore fishing).

Zaraz po wielkiej wojnie kilka żaglowych, włoskich łodzi rybackich t. zw. bragazzi przybyło do Jaffy, gdzie rozpoczęły połów ryb. Podobnie jak to czynili w Port Saidzie, gdzie wiele jest włoskich łodzi rybackich, wypływały one o zmierzchu a popołudniu wracały. Polowy te były w zbyt dużej mierze zależne od pogody, ponieważ lekkie te łodzie rybackie nie mając odpowiedniego portu pracowały tylko w miesiącach letnich i przy zupełnie pewnej pogodzie. Łowiły one więc tylko przez krótki czas w roku. Połów w r. 1928 wynosił 5660 kg. wartości ŁP. 488. W r. 1929 było już w Jaffie 6 takich bragazzi.

W tymże czasie p. M. Rosengaart przywiózł z Europy motorowy trawler (stary już i niezbyt zdatny) i pracował do roku 1931 z świetnym wynikiem. W tym samym 1931 roku miejsce żaglowych bragazzi zajęły motorowe trawlery włoskie, które pracują po dzień dzisiejszy i dostarczają ryb na rynek palestyński. Z roku na rok przybywa ich więcej, ponieważ połowy się opłacają. Przybywają one z początkiem marca i pracują regularnie do końca października. Z chwilą zaczęcia się okresu niepogody muszą odjechać, nie mogąc ze złowionemi rybami dobijać do portu. Ponieważ nie są rejestrowane w portach palestyńskich stają one z połowem za strefą przybrzeżną, a Arabowie na łodziach odbierają od nich towar dla hurtowników arabskich. Choć więc połowy w okresie zimowym są najwydatniejsze, nie mogą one w tym okresie łowić, ponieważ brak im portu, do którego mogliby się schronić w razie niepogody, czy też przybić z połowem.

I ten właśnie brak jest największą przeszkodą w rozwoju rybołóstwa morskiego, zarówno dalekomorskiego, jak i przybrzeżnego. Już w roku 1925/26 Mr. F. Burnett na statku Sialkot z Grimsby łowił ryby na morzu palestyńskiem z dużem powodzeniem, ale angielski statek ten musiał stać w Hajfie, gdzie gorsze są możliwości połowu i wkońcu odjechał. Port w Jaffie znajduje się narazie jeszcze w stanie rozbudowy i tylko mało jest w nim miejsca dla trawlerów rybackich. Jedynym portem dla trawlerów jest więc narazie Hajfa, aż do powiększenia portu w Jaffie. Niestety jednak najlepsze i najbardziej ekstensywne tereny połowów dalekomorskich leżą na południe od Jaffy. Według M. Rosengaarta najlepszy teren połowów dalekomorskich, to ciemne, muliste dno, leżące 10 do 15 mil od wybrzeża na południe od Cesarei aż do granicy Egiptu. W wodach tych ryby znajdują pożywienie w organicznych substancjach niesionych prądem od ujścia Nilu. Z drugiej zaś strony i możliwość zbytu dla świeżych ryb jest największa w Jaffie, ponieważ centra osiedlenia i największego skupienia miejskiej i przemysłowej ludności Tel-Awiw i Jerozolima, leżą w pobliżu. Rozszerzenie więc portu w Jaffie i odpowiednie pogłębienie basenów istniejących jest conditio sine qua non dla rozwinięcia rybołóstwa

dalekomorskiego na morzach palestyńskich. Drugą ważną przeszkodą jest zupełny brak stoczni dla naprawy ewentualnych uszkodzeń. Jeszcze przed trzema laty założono w Palestynie towarzystwo dla budowy stoczni. „Palestine boat building Company Ltd.“ założone przez pp. Henryka Fränkla i Ch. Goldberga z Indyj Holenderskich. Stocznia taka miałaby wielkie znaczenie dla kwestji morskiej w Palestynie i wzbudziłaby bardzo duże zainteresowanie u sfer miarodajnych w kraju. Niestety zainteresowanie w głównej mierze teoretyczne, ponieważ mimo usilnych starań nie mogli oni narazie uzyskać odpowiednich terenów na budowę stoczni, tak, że projekt ten znajduje się w stanie bardzo powolnej realizacji. Dzięki niezmordowanej, prawdziwie pionierskiej pracy p. Henryka Fränkla jesteśmy pewni, iż projekt ten będzie zrealizowany, a wtedy rozpocznie się nowa era w rybołóstwie morskiem Palestyny. Narazie tenże p. Fränkel zbudował pod osobistem kierownictwem i po roku studjów w Monfalcone (pod Triestem) pierwszą motorową łódź żydowską i we wrześniu r. 1935 rozpoczął połowy. Jest to łódź „Bikura“ 18 metrów długości z motorem Diesla 100 HP., dostosowana budową do warunków palestyńskich. Jest to motorówka pionierska, za którą przyjdą inne może już budowane w stoczniach palestyńskich.

Jedną z najprzykrzejszych może trudności napotkanych przez p. Fränkla w tej jego pracy był zupełny brak rybaków żydowskich, a nawet ludzi mających jakie takie doświadczenie na rybackich kutrach motorowych. Pod tym względem istnieje w tej dziedzinie duże pole pracy dla społeczeństwa żydowskiego, a mianowicie wykształcenie odpowiednich kadr rybaków morskich dla przyszłego rybactwa w Palestynie. O kwestji tej ogromnie ważnej pomówimy w następnych artykułach. Doświadczenia zdobywane przez „Bikurę“ i na tem polu staną się podstawą rozwoju gospodarstwa morskiego w Palestynie.

Rybołóstwo morskie przybrzeżne jest w Palestynie też bardzo słabo rozwinięte z przyczyn, które potem naświetlimy i znajduje się prawie w zupełności w rękach Arabów. I ten dział rybactwa morskiego ma te same bolączki, co dalekomorskie połowy, a więc przedewszystkiem brak odpowiednich przystani.

Z wyjątkiem portu rybackiego, a raczej przystani w Akko, datującej się jeszcze z czasów fenickich nie stworzono dotychczas dla tych łodzi żadnej choćby prymitywnej przystani. Lądują one w Jaffie, Tanturze, Zib (małe wysepki przybrzeżne) czy w Gazie. W Hajfie przybijają do otwartego wybrzeża, a i tam w związku z rozbudową portu przenoszono ich kilkakrotnie z miejsca na miejsce.

Sprowadzony przez rząd palestyński znakomity znawca — ichtyolog Sir James Hornell w r. 1934 zbadał gruntownie położenie rybołóstwa mor-

skiego w Palestynie i zalecił bardzo wiele rzeczy, mających podstawowe znaczenie, lecz niestety z tych rzeczy bardzo mało a raczej prawie nic jeszcze nie zrobiono. Dla rybołóstwa przybrzeżnego zalecił, prócz unormowania rozmaitych spraw, jak wielkości sieci, najmniejszej dopuszczalnej na rynkach wielkości ryb etc., zbudowanie przystani, a to u ujścia rzeki Auje koło Jaffy i w porcie hajfskim, stworzenie w Tantura, Zib i Gaza odpowiednich przystani ze światłami, wskazującemi kierunek kanałów etc.

U żydów nie brak zainteresowania sprawami morskiemi Palestyny, brak tylko w pierwszym rzędzie efektywnej, wydajnej pracy na tym terenie, brak w pierwszym rzędzie odpowiednio przygotowanych rybaków morskich.

Rybołóstwo morskie jest podstawą stworzenia handlu i przemysłu morskiego i jako takie podstawą racjonalnego rozwoju żydowskiej siedziby narodowej.

Dr. B. BLUMENSTRAUCH

ZAGADNIENIE WYWOZU BYDŁA Z POLSKI DO PALESTYNY

Wśród niewyzyskanych dotąd możliwości polskiego eksportu, jedno z ważnych miejsc zajmuje wywóz bydła do Palestyny.

Dla Polski posiada on olbrzymie znaczenie gospodarcze, nietylko przez sam fakt wywozu i polepszenia w ten sposób bilansu handlowego, ale i przez to, że znajduje się w zgodzie z obecnemi tendencjami polskiej polityki gospodarczej, zmierzającej do faworyzowania raczej wywozu produktów hodowlanych, aniżeli płodów rolniczych, albo, jak się wyraził niedawno jeden z członków rządu, do zastąpienia częściowego uprawy roślin przez hodowlę zwierząt.

Rynek palestyński jest bardzo chłonny, a przytem pojemność jego rośnie niemal z dnia na dzień, wskutek wzrastającego wciąż zaludnienia i niedostatecznej produkcji krajowej.

Urzędowe dane statystyczne Palestyny wskazują, że przywóz samego tylko bydła na ubój wynosił w 1934 r. 16,2 tys. sztuk, wartości ŁP. 174 tys. wobec 8,8 tys. sztuk, wartości ŁP. 90 tys. w 1933 r., 6,2 tys. sztuk, wartości ŁP. 70 tys. w 1932 r., i 8,1 tys. sztuk, wartości ŁP. 90 tys. w 1931 r.

Widoczny jest więc, począwszy od 1932 r., bardzo znaczny wzrost importu bydła na ubój do Palestyny. To samo zjawisko zachodzi i w 1935

roku, co do którego zresztą brak jeszcze kompletnych danych. W każdym razie porównanie np. przywozu bydła we wrześniu 1935 r., który osiągnął 2,4 tys. sztuk wartości ŁP. 25,3 tys. z przywozem w tymże miesiącu poprzedniego roku, wynoszącym zaledwie 1,1 tys. sztuk wartości ŁP. 12,1 tys. — świadczy o znacznym wzroście tej gałęzi importu i w 1935 r.

Czem jest, a raczej czem może być rynek Palestyny dla Polski w zakresie wywozu bydła, dowodzi fakt, że Polska eksportowała w 1934 r. zwierząt żywych ogółem za zł. 28 milj., a Palestyna przywiozła w tymże roku samego tylko bydła, przeznaczonego na ubój, za zł. 4,5 milj.

A przecież pojęcie „zwierząt żywych" jest nieporównanie szersze od pojęcia „bydła na ubój", bo obejmuje również zwierzęta robocze, drób, nierogaciznę, zwierzęta służące do rozpłodu i t. d.

W roku 1934 eksport bydła z Polski do Palestyny nie istniał jeszcze wcale. Pierwsze kroki uczyniono, dzięki inicjatywie prywatnej, dopiero w roku ubiegłym. Wywieziono mianowicie w ciągu 1935 r. do Palestyny bydła rogatego 1.831 sztuk, wartości 597 tys. zł.

Eksport bydła z Polski do Palestyny natrafia jednak na przeszkody, i to pomimo braku cła przywozowego w Palestynie.

Przeszkody te sprowadzają się do faktu, że, ze względu na kraje konkurujące z Polską, w zakresie eksportu bydła, cena żywca, oferowanego przez polskich eksporterów, nie może przekraczać c.i.f. port palestyński sumy 23 milsów, czyli około 60 groszy za kilogram żywej wagi.

W istniejących warunkach jest to cena dla polskiego eksportera zbyt niska, jeżeli wziąć pod uwagę koszt transportu bydła z Polski do Palestyny, wynoszący, wraz z kosztami przeładunku, przeszło 100 zł. od sztuki przeciętnie.

Kraje eksportujące bydło do Palestyny, a więc w pierwszym rzędzie Rumunja i Bułgarja, są w sytuacji lepszej. Przedewszystkiem leżą bliżej portów załadunkowych, którymi są porty czarnomorskie, następnie mają zorganizowaną regularną komunikację okrętową ze wych portów do portów palestyńskich, wreszcie stosują dość wysokie premje eksportowe. Te trzy czynniki stwarzają dla wspomnianych krajów warunki opłacalności eksportu i zarazem utrudniają konkurowanie z nimi eksporterom polskim.

Ci ostatni są w sytuacji znacznie gorszej od swych bułgarskich i rumuńskich konkurentów. Do kosztów transportu morskiego dochodzą jeszcze koszty przewozu lądowego z Polski aż do portu; do tego przyłączają się jeszcze trudności przy zafrachtowaniu odpowiedniego okrętu, gdyż Bułgarzy i Rumuni utrudniają eksporterom polskim korzystanie ze swych okrętów, przystosowanych do przewozu bydła i utrzymujących regularną komunikację z portami palestyńskimi. To też eksporterzy pol-

scy zmuszeni są do korzystania z usług t. zw. „dzikich" statków, co zwiększa koszty, utrudnia planowy eksport i przedstawia szereg innych niedogodności.

W chwili obecnej czynione są starania w Warszawie o uzyskanie premji eksportowej dla bydła, wywożonego do Palestyny, które, miejmy nadzieję, zostaną zakończone pomyślnie.

Przyznanie odpowiedniej premji znacznie ułatwi sytuację eksporterom polskim i umożliwi im w pewnej mierze konkurowanie z Rumunją i Bułgarją, nie załatwi jednak sprawy trudności, jakie istnieją w zakresie samego transportu.

Z tego względu wydaje się rzeczą celową i korzystną zorganizowanie transportu morskiego, przeznaczonego wyłącznie dla użytku polskich eksporterów bydła, co byłoby możliwe, gdyby sprawę tę ujęły w swe ręce polskie linje żeglugowe.

Wchodzi tu w rachubę zakup odpowiedniego statku i uruchomienie go w regularnych odstępach czasu pomiędzy Konstancą a Palestyną. Gdynia, jako port wyjściowy, jest tu zupełnie wykluczony, gdyż tak długotrwały transport morski, jaki byłby konieczny przy zastosowaniu portów bałtyckich, jest zupełnie nieodpowiedni, gdy się ma do czynienia z takim towarem jak żywe zwierzęta.

Przy istnieniu pewnej premji eksportowej oraz uwzględniając życzliwość, z jaką Palestyna traktuje polskiego dostawcę, uruchomienie specjalnego statku polskiego na dystansie pomiędzy Konstanzą a Palestyną mogłoby być przedsięwzięciem najzupełniej rentownem, a przytem bardzo pożądanem ze względów prestiżowych.

Z eksportem bydła możnaby było połączyć eksport drobiu, którego wywieziono z Polski do Palestyny 193 tys. sztuk, wartości 477 tys. zł. w 1935 r.

Sprawa warta jest zachodu, bo może znacznie się przyczynić do wzmożenia obrotów handlowych polsko-palestyńskich ku korzyści obustronnej.

Dlatego też należałoby sobie życzyć, aby nasze linje żeglugowe natychmiast przystąpiły do opracowania tej sprawy.

TARGI LEWANTYŃSKIE — DROGA NA BLISKI WSCHÓD

RUCH OKRĘTOWY W PORTACH PALESTYŃSKICH

(pw) W miarę zaintensyfikowania się życia gospodarczego Palestyny i wzmożenia się handlu zagranicznego tego kraju, zaznacza się wzrost ruchu okrętowego w portach palestyńskich. Poniższe tabele ilustrują nam wzrost ruchu okrętowego oraz pasażerskiego w dwóch portach palestyńskich, Hajfie i Jaffie.

	Ogółem		w Jaffie		w Hajfie	
	Ilość okrętów	tonaż w 1000 tonn	ilość okrętów	tonaż W 1000 tonn	ilość okrętów	tonaż w 1000 tonn
1932	1,485	3,161,5	698	1,528,5	787	1,733,0
1933	1,929	4,722,8	866	2.041,2	1,063	2,681,6
1934	2,518	5,923,5	1,114	2,454,4	1,404	3,469,1
1935	2,948	7,307,4	1,130	2,406,9	1,818	4.900,5

W roku 1935 ruch okrętowy wzrósł pod względem ilości okrętów o 17,1%, pod względem zaś tonażu o 23,4%.

W roku ubiegłym wzrósł szczególnie ruch okrętowy w porcie hajfskim, w związku z dalszą rozbudową tego portu i rozwoju zaplecza Hajfy.

Udział Jaffy w ogólnym tonażu przybyłych do portów palestyńskich zmalał z 41% w 1934 r. do 33% w 1935 r. W r. 1935 przypadało ogółem na port hajfski ⅔ ogólnego ruchu okrętowego portów palestyńskich.

O dysproporcji między eksportem a importem Palestyny świadczą dobitnie dane dotyczące wielkości załadunku i wyładunku okrętów w portach palestyńskich za ostatnie lata.

	Port Jafski			port hajfski		
	Wyładunek	Załadunek	Ogółem	Wyładunek	Załadunek	Ogółem
	w tysiącach tonn					
1932	221,1	106,8	327,9	273,4	54,2	327,6
1933	348,8	96,9	445,7	401,4	71,6	473,0
1934	487,0	120,9	607,9	589,2	99,8	689,0
1935	402,5	171,8	574,3	787,3	138,4	925,7

Sfery gospodarcze Palestyny wskazują na konieczność dalszej rozbudowy portów palestyńskich oraz utworzenia nowego portu w Tel-Awi-

wie, któryby odciążył w znacznej mierze port jafski, nota bene, nieracjonalnie wybudowany.

Niezrozumiałem jest, dlaczego rząd palestyński, mimo posiadanych tak wielkich rezerw kasowych, sięgających już obecnie do kwoty 6,5 miljona funtów, nie przedsięwziął dotychczas większej akcji, zmierzającej do zracjonalizowania transportów w portach palestyńskich, a przedewszystkiem eksportu owoców cytrusowych.

IMOPRT ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH DO PALESTYNY

(pw) W związku ze wzmożoną imigracją do Palestyny oraz podniesieniem się standardu życiowego ludności palestyńskiej, daje się zauważyć wzrost importu artykułów spożywczych do Palestyny. W pierwszych 3 kwartałach 1935 r., w porównaniu z tymże okresem 1934, import artykułów spożywczych przedstawiał się, jak następuje:

		Rok 1935 (3 kwart)		Rok 1934 (3 kwart.)	
		Ilość w tonnach	wartość w funtach	Ilość w onnach	wartość w funtacb
masło	tonn	1,611	123,781	1,251	88,964
ser	,,	718	37,965	621	37,054
mleko kondens.	,,	621	18,585	349	11,666
jaja	1000 sztuk	55,995	97,[illegible]82	40,638	72.202
bydło	sztuk	172,949	381,524	162,414	287,832
drób	,,	1,176,120	89,384	492,763	30.192
ryby	tonn	3,113	117,466	2,481	56,037
jabłka	,,	3,424	83.406	3,096	58,071
inne świeże owoce	,,	5,116	68,636	3,284	44,091
owoce susozne	,,	1,736	31,887	3,098	30.111
jarzyny surowe, cebule	,,	7,266	33,712	3,719	17,140
kartofle	,,	9,696	62,488	7,323	43,125
cukier	,,	16,304	123,344	13,421	107,523
czekolada, cukry	,,	1,403	59,924	668	36,125
piwo	1000 litr.	1,950	58,902	1,131	28,220

Import bydła w pierwszych 3 kwartałach 1935 r. wynosił około pół miljona funtów. Warto zaznaczyć, że wzrost importu drobiu prawie że się potroił w porównaniu z rokiem poprzedzającym.

Import masła wyniósł w r. 1935 przeszło 2.000 tonn. Charakterystyczny jest wzrost importu czekolady, cukrów i wyrobów tytoniowych.

IMIGRACJA DO PALESTYNY

(pw) Imigracja do Palestyny w r. 1935 osiągnęła rekordową cyfrę 64.146 osób. Według poszczególnych miesięcy imigracja do Palestyny w roku ubiegłym przedstawiała się, jak następuje:

styczeń	4.352	osoby
luty	5.654	,,
marzec	7.196	,,
kwiecień	4.736	,,
maj	4.602	,,
czerwiec	4.830	,
lipiec	5.415	,,
sierpień	5.123	,,
wrzesień	6.715	,,
październik	6.106	,,
listopad	4.640	,,
grudzień	4.777	,,
ogółem	64.146	osób

Według poszczególnych kategoryj imigracja ta przedstawiała się, jak następuje:

	ilość osób
Kapitaliści	6.398
Członkowie ich rodzin	5.742
Robotnicy	14.972
Członkowie ich rodzin	13.135
Krewni obywateli palestyńskich	17.629
Różni	6.270
ogółem	64.146

Ogólna liczba imigrantów w r. 1935 żydów i nie-żydów wynosiła 64.146 osób, z czego żydów było 61.541 (prowizoryczne obliczenie) wobec 42.359 w roku 1934, 30.327 w r. 1933, 9.553 w r. 1932, oraz 4.075 w r. 1931. Według przynależności państwowej było 29.407 z Polski, 5.464 z Niemiec, 3.616 z Rumunji, 2.105 z Grecji, 1.977 z Litwy, 1.602 ze Stanów Zjednoczonych, 1.347 z Czechosłowacji, 1.339 z Jemenu i 1.003 z Łotwy.

Należy podkreślić iż faktyczna liczba imigrantów żydowskich z Niemiec była większa, lecz jako przynależni państwowo do innych krajów, zaliczeni zostali w statystyce do liczby imigrantów z danych krajów.

Wraz z ogólnym ruchem imigracji do Palestyny wzrósł w ubiegłym roku i ruch turystyczny. Wynosił on w r. 1935 — 106.823 osoby, w tem 36.128 żydów, wobec 91.823 w r. 1934 (26.400 żydów). Według szacowań turyści w r. 1935 wydali w Palestynie około 1,5 miljona funtów, jest przeto zrozumiałe coraz większe zainteresowanie się ruchem turystycznym ze strony kierujących instancyj kraju.

PRZEGLĄD PRASY

W związku ze zbliżającemi się Targami Lewantyńskiemi ukazały się w prasie polskiej artykuły, omawiające rozwój stosunków gospodarczych między Polską a Palestyną.

„Bandera Polska" Nr. 6 (biuletyn prasowy G.A.L.'u) zamieszcza wywiad z prezesem L. Lewitem o Targach Lewantyńskich 1936. Omawiając rozwój stosunków gospodarczych między Polską a Palestyną, prezes Lewite poruszył również kwestję racjonalnego transportu towarów z Polski do Palestyny.

„Ważną rolę w rozbudowie wymiany towarowej między dwoma krajami, zwłaszcza jeżeli chodzi o kraje zamorskie, odgrywa kwestja dogodnego, szybkiego i taniego transportu. Zorganizowanie polskiej linji okrętowej na Bliski Wschód i przystosowanie jej do potrzeb i wymagań szerokich rzesz pasażerów ma wielkie znaczenie zarówno prestiżowe jak i faktyczne w utrwaleniu stosunków gospodarczych i kulturalnych pomiędzy Polską a krajami Bliskiego Wschodu. żałować jednak należy, że wskutek surowych restrykcyj przy wydawaniu wiz wjazdowych do Palestyny, wyjazdy w celach turystycznych i handlowych są bardzo utrudnione. Wielkie rzesze drobnych przemysłowców, kupców i rzemieślników, od których wymaga się, aby oprócz kosztów przejazdu deponowali poważne sumy w postaci kaucji w Konsulacie Brytyjskim, nie mogą korzystać z dogodnej komunikacji, jaką posiada Polska z Palestyną. Fakt ten staje się specjalnie dotkliwy w obliczu zbliżających się Targów Lewantyńskich w Tel-Awiwie."

„Nasz Przegląd" z dn. 11 marca b. r. zamieszcza artykuł d-ra I. Schwarzbarta, omawiający ostatnio toczącą się dyskusję w parlamencie angielskim w sprawie projektu Rady Legislatywnej w Palestynie. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż przedstawiciel rządu w dyskusji zaakceptował stanowisko, iż przyrzeczenie Anglji odbudowy żydowskiej Siedziby Narodowej w Palestynie dane było całemu narodowi żydowskiemu, a nietylko Iszuwowi, i właśnie Iszuw jest reprezentantem całego żydostwa, gdyż składa się z imigrantów rozmaitych krajów świata.

Zdaniem autora, wysunięcie przez angielskiego podsekretarzra stanu, earla of Plymouth, argumentu, iż niezrealizowanie projektu Rady Legislatywnej może wywołać rozruchy ze strony Arabów, jest posunięciem fałszywem, a nawet szkodliwem, oddaje bowiem usługi rozpolitykowanym skrajnym nacjonalistom arabskim.

„Kurjer Poranny" z dn. 11 marca r. b. zamieszcza artykuł K. Symonolewicza p. t. „Wspólny front państw muzułmańskich", w którym

autor omawia konsekwencje jakie nastąpią w wypadku podpisania traktatu przyjaźni i nieagresji między Turcją, Iranem, Irakiem i Afganistanem. Podpisanie traktatu przyjaźni przez wspomniane państwa przyczyni się do radykalnej zmiany układu sił w zachodniej i środkowej Azji i do powstania poważnego czynnika politycznego w postaci silnego, zwartego bloku państw muzułmańskich. Zdaniem autora, przewodnictwo we wspomnianym bloku będzie miała Turcja, która w zawrotnem wprost tempie odrodziła się politycznie, a obecnie przeprowadza odrodzenie gospodarcze. Głównem zadaniem tworzącego się bloku będzie skoordynowanie wysiłków wspomnianych krajów dla wzajemnej pomocy, szczególnie w dziedzinie gospodarczej i doprowadzenie ich do stanu samowystarczalności gospodarczej. Nowa konstelacja polityczna, która wytworzy się obecnie w Azji, stanie się siłą atrakcyjną dla świata arabskiego. Autor podkreśla, iż punkt ciężkości wpływów W. Brytanji w Azji Środkowej przenosi się z Iraku do Palestyny, gdzie też Anglja tworzy wielką bazę dla swej floty lotniczej.

„Czas" z dn. 12 marca r. b. w artykule „Drogi wychodźtwa polskiego" omawia między innemi emigrację z Polski do Palestyny, wskazując na fakt, iż w ostatnich miesiącach emigracja ta znacznie osłabła.

„Journal of Commerce" w numerze 8 (luty—marzec 1936) zamieszcza szereg artykułów, poświęconych polsko-palestyńskim stosunkom gospodarczym.

M. Shertok, członek Egzekutywy Agencji żydowskiej, w wywiadzie, udzielonym wspomnianemu pismu, omawia stosunek Agencji żydowskiej do władz mandatowych. M. in. p. Shertok omawia stosunek Polski do dzieła odbudowy żydowskiej Siedziby Narodowej w Palestynie.

Dyrektor Państwowego Instytutu Eksportowego, M. Turski, w artykule p. t. „Stosunki handlowe polsko-palestyńskie", wskazuje na stały wzrost eksportu z Polski do Palestyny i wynikające stąd dodatnie saldo na korzyść Polski.

Prezes L. Lewite omawia w dłuższym artykule, na tle rozwijających się Targów Lewantyńskich w Tel-Awiwie, możliwości ekspansji gospodarczej Polski.

Sędzia M. Friede w artykule p. t. „O rozwoju polsko-palestyńskich stosunków gospodarczych" porusza m. in. sprawę uprawnienia transportu z Polski do Palestyny.

Dr. A. Ruppin omawia zagadnienia, związane z kolonizacją żydowską w Palestynie.

Dyr. J. Thon w artykule „Rok 1935 w polsko-palestyńskich stosunkach gospodarczych" analizuje obecny rozwój stosunków gospodarczych między Polską a Palestyną.

Dyr. A. Anker, omawia zagadnienie udziału Polski w nadchodzących Targach, wskazując na wielkie korzyści, jakie może przynieść przemysłowi polskiemu ekspozycja w Pawilonie Polskim, który zobrazuje całokształt wytwórczości polskiej.

P. W.

Z nadesłanych wydawnictw

NOWY ALBUM O PALESTYNIE.

Georg Landauer wydał i poprzedził wstępem **„Palästina, 188 Bilder"**. Album ten ukazał się w wydawnictwie berlińskiem E. Lichtensterna. Przypomina „Palästina-Bilderbuch", które w opracowaniu Rundta i Caspariusa wydał we Wiedniu w roku 1935 Tal. Wstęp Landauera jest bardzo treściwy i rzeczowy, podobny jest w ujęciu do wstępu Rikardy Huch do albumu „Deutschland", wydanego przed kilkoma laty. G. Landauer wydał w swoim czasie, 10 lat temu, książkę „Palästina, 300 Bilder", którą poprzedził wstępem Sven Hedin. Mamy więc do czynienia ze znawcą, który w dodatku mieszka obecnie w Palestynie, a zatem jest u samego źródła. Szkoda tylko, że niektóre fotografje są mało wyraźne. Obrazy przedstawiające kraj i ludzi są wprawdzie charakterystycznie i ciekawie dobrane, ale wiele z nich nie wyszło dobrze. Nowością jest legenda w czterech językach, zamieszczona osobno w pochewce książki wraz z jedyną mapą Palestyny. Po tekście niemieckim, następuje angielski, potem francuski, a wkońcu hebrajski. Papier tym razem nie został dobrze dobrany, dlatego zdjęcia na tem ucierpiały. W rzeczy samej jest wiele fotografij rzadkich, charakterystycznych i zajmujących, pochodzących od amantów, którzy odtworzyli szereg sytuacyj życiowych in flagranti. To podwyższa wartość albumu, unaoczniając nam Palestynę w chwili obecnej, jaką jest w rzeczywistości.

S. STENDIG

TARGI LEWANTYŃSKIE

PAŃSTWOWY INSTYTUT EKSPORTOWY W SPRAWIE WYSTAWY POLSKIEJ NA TARGACH LEWANTYŃSKICH.

Państwowy Instytut Eksportowy rozesłał do Izb Przemysłowo-Handlowych w Polsce okólnik w sprawie Wystawy Polskiej na Targach Lewantyńskich 1936 r. w następującem brzmieniu:

Polsko-Palestyńska Izb Handlowa organizuje udział Polski na tegorocznych Targach Lewantyńskich w Tel-Awiwie. Ekspozycja polska umieszczona będzie w rozszerzonym i rozbudowanym pawilonie, w związku z czem Palestyńsko-Polska Izba ponosi poważne koszty.

Ponieważ stosunki handlowe pomiędzy Polską a Palestyną rozwijają się pomyślnie, a pomimo to nie zostały wykorzystane istniejące możliwości — Instytut uważa za pożądane, aby firmy polskie wzięły jaknajszerszy udział w Targach Lewantyńskich. Przemawia za tem również sytuacja związana z rozbudową pawilonu.

Państwowy Instytut Eksportowy uprzejmie prosi o powiadomienie organizacyj branżowych okręgu Izby, oraz poszczególnych eksporterów o powyższem, oraz zachęcenie ich do wzięcia udziału w imprezie, organizowanej przez Polsko-Palestyńską Izbę Handlową.

Dyrektor
(—) M. Turski

WYSTAWA POLSKA NA VII TARGACH LEWANTYŃSKICH, 1936 TEL-AWIW.

Izba rozesłała do wystawców Targów Lewantyńskich 1936 okólnik treści następującej:

Instrukcje dla PP. Wystawców.

T r a n s p o r t: Celem ułatwienia pp. wystawcom przesyłki ich eksponatów na tereny Wystawy Polskiej na Targach Lewantyńskich, 1936 w Tel-Awiwie, zostają zorganizowane przez firmę Międzynarodowy Dom Ekspedycyjny N. Adelberg, Warszawa Nowolipki 16, zbiorowe transporty eksponatów na Targi okrętami „Polonia" i „Kościuszko" w dniach 1, 16 i 22 kwietnia b. r. Towar winien być dostarczony ekspedytorowi po uprzedniem porozumieniu, conajmniej na 10 dni przed datą odjazdu okrętu. Koszty transportu i asekuracji eksponatów z miejsca nadania na tereny

Wystawy Polskiej w Tel-Awiwie obciążają wystawców. Wszystkie eksponaty winny znajdować się w posiadaniu Dyrekcji Wystawy Polskiej najpóźniej dn. 27 kwietnia b. r.

Ubezpieczenie: Eksponaty zostają na przeciąg trwania Targów zaasekurowane od kradzieży oraz ognia, zgodnie z fakturami. Koszty asekuracji ponosi wystawca.

Opakowanie: Eksponaty winny być opakowane w skrzynie mocne, dostosowane do transportu morskiego. Towary podlegające psuciu, jak artykuły spożywcze, winny być dodatkowo opakowane w blaszanki. Artykuły łamliwe jak np. szkło, winny być opakowane specjalnie starannie, odpowiednio do długiego transportu morskiego. W każdej skrzyni winna być umieszczona dokładna specyfikacja towaru w niej zawartego, której odpis znajdować się winien w posiadaniu Dyrekcji Wystawy Polskiej. Na skrzyniach, w 4-ch rogach, winny być umieszczone signa L. F. (inicjały wysyłającego oraz odnośne numery), jak również pas biało-czerwony oraz napis ,,Poland".

Cło: Celem uniknięcia zbędnych kosztów, formalności celnych i t. d. na granicy celnej polskiej i palestyńskiej, zaleca się wystawcom wysyłanie jaknajmniejszej ilości eksponatów, ewentualnie wydanie polecenia przedstawicielowi palestyńskiemu dostarczenia Dyrekcji Wystawy Polskiej, koniecznych dla dekoracji stoiska eksponatów.

Teren Targów jest wolnocłowy. Jedynie za towary sprzedane w czasie trwania Wystawy, lub mające zostać w Palestynie, opłaca się cło. Ze względu jednak na konieczność składania depozytów dla wwozu towarów bez cła, oraz koszty związane z powrotnym transportem, Izba, na podstawie doświadczenia z Targów poprzednich, zaleca wystawcom poddanie eksponatów ocleniu natychmiast po nadejściu do portu. Opłacone cło winno być pokryte przez wystawców. Po zamknięciu Wystawy eksponaty mogą być przekazane, na zlecenie firmy, przedstawicielowi palestyńskiemu. Informacyj o wysokości stawek celnych na poszczególne artykuły udziela Wydział Handlowy Izby.

Przy wysyłce eksponatów, które mają wrócić do Polski, należy przeprowadzić w polskim urzędzie celnym odprawę celną. Na formalność tę należy zwrócić uwagę ekspedytora, ażeby uniknąć ewentualnych trudności przy powrotnym przewozie towaru przez granicę polską.

Faktury: Eksponaty oraz wszelki materjał propagandowy winny być zaopatrzone w fakturę, poświadczoną przez Izbę, wystawioną w języku angielskim, w 4-ch jednobrzmiących egzemplarzach. Fakturę należy wypełnić w języku angielskim i zaopatrzyć w podpis pod pieczątką (w miejscu oznaczonem krzyżykiem), ewent. przesłać Izbie tylko podpisane 4 egzemplarze oraz rachunek wystawiony w języku polskim. Rachunek wi-

nien zawierać następujące dane: ilość i signa paczek, adres wysyłającego i odbiorcy, dokładny opis towaru, wagę brutto i netto, cenę jednostkową i wartość ogólną, koszty przewozu (po uprzedniem uzgodnieniu ich z firmą spedycyjną).

Marki ochronne: Firmy, których produkcja posiada swe znaki ochronne, winny zwrócić uwagę na fakt, czy znak ten posiada jakikolwiek napis w języku obcym, np. angielskim, jak „Trade Mark", lub t. p. W wypadku pozytywnym winien być obok również umieszczony napis „Registered in Poland" lub „Patented in Poland" albo „Made in Poland", przyczem pożądanem jest, aby ten ostatni (Made in Poland) umieszczony był na wszystkich towarach, bez względu na znak towarowy. Towary, których znaki ochronne są w Palestynie niezarejestrowane i niezaopatrzone w powyższe napisy, mogą ulec konfiskacie przez rząd palestyński.

Materjał propagandowy: Ze względu na 4-tygodniowy okres trwania Targów, zaleca się pp. wystawcom przeznaczyć na Wystawę możliwie dużą ilość materjału propagandowego, jak katalogów, cenników, ulotek i t. p. w językach: hebrajskim, angielskim, arabskim lub francuskim. Na życzenie wystawcy Dyrekcja Wystawy sporządzi druki w żądanych językach na miejscu w Palestynie.

Dyrekcja Wystawy Polskiej stawia do dyspozycji każdego wystawcy bezpłatnie stałą kartę wstępu na Targi, światło, wodę oraz telefon.

Dyrekcja uprasza pp. wystawców o jaknajściślejsze stosowanie się do powyższych instrukcyj.

TYMCZASOWA LISTA FIRM, BIORĄCYCH UDZIAŁ W WYSTAWIE POLSKIEJ NA TARGACH LEWANTYŃSKICH, 1936, w TEL-AWIWIE.

1. „AWANGARDA", Towarzystwo Międzynarodowego Handlu Książką Polską — Warszawa, Przeskok 4.
2. MINISTERSTWO KOMUNIKACJI, Wydział Turystyki — Warszawa, Ujazdowska 9.
3. LIGA MORSKA I KOLONJALNA — Warszawa, Widok 10.
4. ZWIĄZEK PROPAGANDY TURYSTYCZNEJ m. st. Warszawy — Warszawa, Wierzbowa 8.
5. PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO KSIĄŻEK SZKOLNYCH — Warszawa, Chocimska 4.
6. KSIĄŻNICA-ATLAS — Warszawa, Nowy Świat 59.
7. GEBETHNER I WOLFF — Warszawa, Zgoda 12.
8. MORTKOWICZ JAKÓB — Warszawa, Mazowiecka 12.

9. GŁÓWNA KSIĘGARNIA WOJSKOWA — Warszawa, Nowy Świat 69.
10. TRZASKA, EWERT I MICHALSKI, S. A. — Warszawa, Krakowskie Przedmieście 13.
11. BIBLJOTEKA POLSKA, S. A. — Warszawa, Nowy Świat 63.
12. WYDAWNICTWO POLSKIE E. WEGNERA, Sp. z o. o. — Poznań, Słowackiego 8.
13. „ASTRA", J. LAZARA SYNOWIE — Przemyśl, 3-go Maja 11.
14. LITOGRAFJA „ARCYGRAF" — Częstochowa, Senatorska 7.
15. BANK „POLSKA KASA OPIEKI" — Warszawa, Jasna 9.
16. KOLOMAN BERSTEIN I SYN — Równe, Mickiewicza 4.
17. „CENTROTEKTURA" — Warszawa,Al. Jerozolimskie 15..
18. DĄBROWSKI PRZEMYSŁ DRUCIANY — Dąbrowa Górnicza.
19. DYREKCJA NACZELNA LASÓW PAŃSTWOWYCH — Warszawa, Wawelska 54.
20. „ERA", B-cia GOTHELF — Warszawa, Karmelicka 15.
21. GDYNIA—AMERYKA, Linje żeglugowe S. A. — Warszawa, Plac Małachowskiego 4.
22. „JOTIKA" — Nowy Sącz.
23. HAEBERLE i S-ka — Grodzisk Maz.
24. KOLBER, Eksport Jaj — Równe, Mickiewicza 4.
25. Magister KLAWE — Warszawa, Karolkowa 22.
26. „ORBIS" P. B. P. — Warszawa, Ossolińskich 8.
27. ŻYWIECKA FABRYKA PAPIERU „SOLALI" — Żywiec.
28. „POLIMPORT" — Tel-Awiw, P. O. B. 13.
29. „PLYWOOD-UNION" — Horodyszcze k/Pińska.
30. „POLSKI EKSPORT ROLNY" — Warszawa, Marszałkowska 138.
31. „PHARMACHEMJA", Mgr. Wacław Paździerski — Bydgoszcz, Sienkiewicza 11.
32. „PARFUMERIE NEIGE DE FLEURS" — Lwów, 3-go Maja 12.
33. RADA PORTU W GDAŃSKU — Gdańsk.
34. „STREM", S. A. T-wo Zakł. Chem. — Warszawa, Mazowiecka 7.
35. „SZCAKOWA", Sp. Akc. Fabryki Portland-Cementu — Warszawa, Jasna 1.
36. TOWARZYSTWO PRZEMYSŁOWO - LEŚNE — Warszawa, Królewska 35.
37. URZĄD MORSKI — Gdynia.
38. A. WOLMAN — Warszawa, Przejazd 1.
39. WARSZAWSKA ODLEWNIA CZCIONEK — Warszawa, Śliska 47.
40. WARSZAWSKA FABRYKA MASZYN I SPAWAREK — Warszawa, Żytnia 20.
41. WARSZAWSKA SPÓŁKA FARBIARZY — Warszawa, Długa 43.

42. FABRYKA SUKNA I KOCÓW L. WYSOCKI i S-wie — Białystok.
43. E. WEDEL, S. A. — Warszawa, Zamojskiego 30.
44. PAŃSTWOWE ZAKŁADY TELE- I RADJOTECHNICZNE — Warszawa, Grochowska 30.
45. „CENTROXIM-ORIENT“ — Warszawa, Boduena 5.
46. SZTUKA LUDOWA — Zakopane.
47. KATOWICKA S-ka Akc. dla GÓRNICTWA i HUTNICTWA — Katowice, Kościuszki 30.
48. POLSKI EKSPORT ŻELAZA, Sp. z o. o. — Katowice.
49. GÓRNOŚLĄSKIE ZJEDN. NUTY KRÓLEWSKA I LAURY — Katowice.
50. „TOSCA“, Fabryka Guzików — Warszawa, Nowolipki 6.
51. KLUCZEWSKA FABRYKA PAPIERU I CELULOZY, S. A. — Warszawa, Moniuszki 2a.
52 C. H. DITTRICH, Fabryka Papieru — Mikołów.
53. GÓRNOŚLĄSKA FABRYKA PAPIERU I CELULOZY, S. A. — Czułów.
54. STEINHAGEN I SAENGER, Fabryki Papieru i Celulozy — Warszawa, Smolna 17.
55. „TEKTURA SUROWA“, Sp. z o. o. — Warszawa, Kredytowa 9.
56. WIDZEWSKA MANUFAKTURA, S. A. — Łódź, Śródmiejska 13.
57. „MANTEAU“, Płaszcze Gumowe — Łódź, Cegielniana 45.
58. KOSZES — Łódź.
59. „BACON-EXPORT“ — Bydgoszcz, Gdańska 55.
60. KAROL REISFELD, Fabr. Wyr. Jedwabnych — Łódź, Południowa.
61. JÓZEF BABAD, Fabr. Wyr. Bawełnianych — Łódź, Pierackiego 17.
62. HUTA SILESIA — Katowice.
63. „LOT“, Polskie Linje Lotnicze — Warszawa, Pl. Napoleona.
64. „CAZIMI“ — Warszawa, Kacza 7.
65. „PIASTÓW“, Zakł. Kauczukowe, S. A. — Warszawa, Złota 35.
66. I. K. POZNAŃSKI, S. A. — Łódź.
67. N. EITINGON i S-ka, S. A. — Łódź.
68. SCHEIBLER I GROHMAN, S. A. — Łódź.
69. L. GEYER — Łódź.
70. J. KOPYDŁOWSKI — Piotrków.
71. IZYDOR LANDAU — Kraków.
72. GWIRCMAN i RATNER — Łódź.
72. „WEGA“, — Łódź.

SPRAWY CELNE I TRANSPOTOWE

Poniżej podajemy zestawienie zakazów przywozu, oraz ograniczeń importowych, obowiązujących w Palestynie, na niektóre artykuły.

A. **Bezwzględne zakazy przywozu obejmują następujące artykuły:**

1) Pornograficzne i obrażające druki, książki, obrazki, karty i t. p.
2) Monety fałszywe lub nieposiadające ustawowej wagi.
3—8) Narkotyki, jak opium, liście kokainowe, haszysz, morfina i t. p.
9) Pendzle do golenia pochodzenia japońskiego, chińskiego, mandżurskiego i z Korei (pendzle pochodzenia europejskiego podlegają inspekcji sanitarnej).
10) Zapałki z domieszką białego fosforu.
11) Wszelkie esencje lub ekstrakty olejów, przeznaczone lub nadające się do wyrobów fałszowanych i naśladownictw napojów alkoholowych, a w szczególności:
    a) esencja do wyrobu brandy i koniaku,
    b) olejek koniakowy,
    c) esencja do wyrobu szampanu,
    d) ,, ,, malagi,
    e) ,, ,, medoku,
    f) ,, ,, portu,
    g) ,, ,, rumu,
    h) ,, ,, wermutu,
    i) ,, ,, whisky,
    j) ,, ,, anetol.

    (Powyższe esencje i ekstrakty mogą być importowane, o ile są sprowadzone przez firmę produkującą wyłącznie dla celów eksportowych i pod kontrolą akcyzową lub przez koncesjonowanego farmaceutę za pozwoleniem Dyrektora, w ilościach odpowiednich dla celów medycznych i przepisanych przez Dyrektora Urzędu Zdrowia).
12) Każda butelka, beczka lub inne naczynie, zawierające wino lub napoje wyskokowe, nie zaopatrzone w sygnaturę, wykazującą właściwy skład zawartości, nazwiska wytwórcy lub odpowiedzialnego agenta eksportowego i kraju pochodzenia.
13) Barwniki dla środków żywności, o ile zawierają pewne składniki (jak arszenik, kadm, chrom, miedź, ołów lub cynk i inne).
14) Używane ule i przybory bartnicze.
15) Sztylety i wszelkie miecze, noże lub inne instrumenty nieskła-

dane, posiadające ostrza dług. 7½ cm., oraz noże składane, skonstruowane w ten sposób, że zapomocą sprężyny lub jakąkolwiek inną drogą mogą być zamienione na sztylety. Zakaz ten nie odnosi się do noży, który Dyrektor chce uznać za antyki.

16) Spirytus metylowy.

B. Towary, warunkowo dopuszczone do importu:

1) Środki wybuchowe na podstawie pozwolenia Dyrekcji Policji.

2) Broń i amunicja, na podstawie zezwolenia Komisarza Okręgowego.

3) Sól, na podstawie zezwolenia Dyrektora Ceł, Akcyz i Handlu.

4) Zwłoki, na podstawie zezwolenia Dyrektora Departamentu Zdrowia.

5) Trucizny, oprócz koncesjonowanym aptekom, dopuszczono do wwozu na podstawie zezwolenia Dyrektora Departamentu Zdrowia lub specjalnego pisemnego upoważnienia rządowego.

6) Zastrzyki i surowice weterynaryjne, na podstwaie zezwolenia Naczelnego Urzędu Weterynaryjnego.

7) Tytoń, importowany drogą morską, jedynie w opakowaniach przynajmniej 20 kg., przez porty Hajfa lub Jaffa na statkach conajmniej 60-tonnowych.

9) Aparaty destylacyjne, na podstawie zezwolenia Dyrektora Ceł, Akcyz i Handlu.

10—18) Narkotyki, jak opjum leczniczy, kokaina, morfina i inne dla celów leczniczych na podstawie zezwolenia Dyrektora Departamentu Zdrowia.

19) Stare ubrania po dezynfekcji.

20) Plastry miodu lub miód w jakiemkolwiek opakowaniu po uprzedniem poddaniu wrzeniu (100 C.) przez 30 minut.

21) Pszczoły — za certyfikatem władzy właściwej w kraju pochodzenia, stwierdzające, że pasieki, z których pochodzą, były poddane inspekcji w ciągu ostatnich 60 dni przed wysyłką i były zupełnie wolne od wszelkich zaraźliwych chorób.

22) Antyki, pochodzące z Syrji i Libanu za zezwoleniem, wydanem przez właściwą władzę kraju eksportowego.

23) Środki wybuchowe, jak nitronaftalen, nitrobenzyna, nitrotolun, nitrogliceryna, nitroglukoza, nitroceluloza, nitrofenol, za zezwoleniem Dyrekcji Policji.

24) Masło, sztuczne masło (margaryna) lub falsyfikaty, które mają być sprzedawane jako masło lub sztuczne masło (margaryna),

C. Postanowienia, przewidujące ograniczenia przywozu dla następujących artykułów:

Przywóz do Palestyny mąki, semoliny i pszenicy innej, niż pochodzenia syryjskiego, jest kontyngentowany kwartalnie. Przywóz do Palestyny żyta, pochodzenia innego niż syryjskie, jest kontyngentowany rocznie.

Przywóz oliwy nierafinowanej i wszelkich pozostałości oliwy wymaga pozwolenia Dyrekcji Ceł, Akcyz i Handlu w Hajfie.

Przywóz gilz i bibułek papierosowych wymaga specjalnego pozwolenia. W praktyce pozwolenia otrzymują tylko fabryki papierosów. To samo dotyczy maszynek, używanych do wyrobu papierosów.

Przywóz napojów wyskokowych wymaga specjalnej licencji, uzyskiwanej przez importera palestyńskiego.

NOWOZAŁOŻONE PRZEDSIĘBIORSTWA W PALESTYNIE

Spółki akcyjne — a.
Spółki firmowe — f.
Spółdzielnie — s.

Rolnictwo

„Szachal", Kwucat Poalim Lehitjaszwut Szetufit, Ltd. (s), Rechowot — osiedle rolne; „Musztelot Hakibuc Hameuchad Aguda Szetufit", Ltd. (s), Ain Charod — osiedle rolne; „Majmonija" Aguda Szetufit Chaklait, Ltd. (s), Kfar Nachman Syrkin (w pobliżu Petach Tikwa) — osiedle rolne; „Aguda Chaklait Klalit Szetufit Metula", Ltd. (s), Metula — osiedle rolne.

Ruch budowlany

Th. S. Sauli & Son, (f), Jerozolima — przedsiębiorstwo budowlane; „Beer Haszaron Aguda Szetufit Chaklait, Ltd. (s), Kfar Saba — prace irygacyjne; „Kirjat Benjamin Aguda Szetufit", Ltd. (s), Hajfa — rozwój przedmieść; „Szefa" Water Co. (f), Chedera — prace irygacyjne; „Kwucat Hamiloj" (f), Tel-Awiw — prace budowlane; Menachemof Bros. „Jad Barzel", (f), Tel-Awiw — materjały budowlane.

Przemysł

Fallenbraum Bros. & Co. (f), Jerozolima — produkcja i sprzedaż

maszyn budowlanych; „Sela" — Felzen & Ginzburg (f), Tel-Awiw — produkcja obuwia; „Kaszit" (f), Jerozolima — produkcja i sprzedaż ziół do picia; „The New Pharmacy" (f), Jaffa — apteka; „Societe des Cigarettes Hygieniques" (f), — produkcja i sprzedaż wyrobów tytoniowych; „Chemical Laboratory for Industry, Trade and Agriculture", Dr. H. Heiman and Dr. M. Berl (f), Hajfa — produkcja artykułów chemicznych; „Lapid", Cigarettes Manufacturing Company (f) — produkcja papierosów; „Bejt Charoszet Letaasyjat Liwnej Gwarot Wejaladim (f), Tel-Awiw — wyrób bielizny damskiej i dziecięcej; „Bejt Charoszet Leliwnej Triko", Schwarzberg i Hinkis (f) — fabryka bielizny trykotowej; „Or"— Hariss, Tugendreich & Tartner (f), Jerozolima — fabryka luster; „Ometz" (f), Tel-Awiw — wyrób kefiru; „Hafaf" (f), Tel-Awiw — produkcja wyrobów cementowych; „Kedem" (f), Hajfa — przedsiębiorstwo budowlane; Jochanan Neurat & Sturm (f), Tel-Awiw — wyrób siatek do ogrodzeń; „Hazafa", Nissan Duchowni & Co. (f) — wyrób lodów cukierniczych; „Galim", Aguda Szetufit Letaasyjat Gazaz, Ltd. (s), Tel-Awiw — produkcja wód mineralnych; „Naale Hamoledet" (s), Jerozolima — produkcja obuwia; „The Stone Crushing and Brick Factory" (f), Jerozolima — wyrób i sprzedaż cegieł.

Rzemiosło

„Tabor" Auto Servie Station, D. Müller & M. Szanto (f), Hajfa — remont samochodów; „Maspera Danowic & Klinger" (f), Tel-Awiw — zakład fryzjerski; Lipschitz Bros. (f), Tel-Awiw — piekarnia; Fiszler & Silberberg (f), Tel-Awiw — ciesielnia; Maafia „Aluma" Hecht et Hecht (f) — piekarnia; Szutfut Nagaria „Hiram" (f) — roboty drzewne; Kooperatiw Leawodat Nagarut „Alonija", Ltd. (s), Hajfa — wyroby drzewne.

Handel

„Hajaar" Kowo & Kasorla (f), Tel-Awiw — sprzedaż dykt; „Delta" Supply Co. (f), Tel-Awiw — dom agenturowy; „Szutfut Erec Israelit Lehaspaka Haklait" (f), Tel-Awiw — artykuły spożywcze; „Eliaszar i Chazan" (f), Jerozolima — materjały budowlane; Halisker i Hornstein (f), Hajfa — dom agenturowy; B. i L. Terner dypl. inż. (f), Hajfa — biuro techniczne i przedstawicielstwo firm zagranicznych; Ballin, Kellermann (f), Hajfa — dom agenturowy; „Vitrina" (f), Hajfa — kupno i sprzedaż szkła taflowego; „The Indian Produce Company" (f), Jerozolima — dom agenturowy; „Palestine Electro-Engineering Company" (f), Tel-Awiw — artykuły elektrotechniczne; Kuszelewski i Nahum (f), Tel-Awiw — wózki dziecięce; Cohen i Reisenfeld (f), Tel-Awiw — artykuły

kolonjalne; Batisz i Manoa (f), Jerozolima — materjały budowlane; Hager & Gross (f), Jerozolima — dom agenturowy; Szwirc & Szapiro (f), Jerozolima — artykuły kolonjalne; Alberto Niego & Co. (f), Tel-Awiw — artykuły farmaceutyczne; „Liven House Hadar" (f), Hajfa — odzież i konfekcja; Jonas Bros. (f), Tel-Awiw — import i eksport; Hanfi i Wileński (f), Hajfa — place; Guagnatti & Lencini (f), Tel-Awiw — przedstawicielstwa firm zagranicznych; W. Szmukler & D. Schnejur (f), Hajfa — dom agenturowy; Epstein i Felheim (f), Jerozolima — tranzakcje handlowe; Abraham A. Barzel & Mendel Weinsztok (f), Jerozolima — sprzedaż napojów wyskokowych; „Principal Districution of Water" (f), Hajfa — sprzedaż wód.

Towarzystwa transportowe

„Rosentours" (f), Riszon le Zion — biuro podróży; „Hacoah" Transport Co. (f), Jaffa, Hajfa — biuro transportowe; „Kooperatiw Hairgun Lehowala Wehaspaka Aguda Szetufit, Ltd." (f), Tel-Awiw — towarzystwo transportowe; „Nagiw" Agudat Nahagim Kooperatiwit Bait Wegan, Ltd." (s), Bait Wegan — biuro transportowe i biuro podróży; „The Globus Transport Co." (f), Tel-Awiw — biuro transportowe; Federman i Markus (f), Tel-Awiw — towarzystwo okrętowe.

Hotele i lokale rozrywkowe

Z. Friedman & A. Maja (f), Tel-Awiw — kawiarnia i restauracja.

Różne

„Pirsumija" Chewra Lepirsum Beotobusym (f), Tel-Awiw — reklama w autobusach; „Near East Advertisement Company" (f), Tel-Awiw — biuro reklamowe; „Poliklinika Amamit Aguda Szetufit, Ltd." (s), Tel-Awiw — zakład leczniczy; „Gimnasia Bialik" Aguda Szetufit, Ltd. (s), Hajfa — zakład naukowy; „Safra" (f), Tel-Awiw — administacja zakładów naukowych; Dr. M. Zmojra, F. Rozenblütt, H. Krongold, I. Barszima (f), Tel-Awiw — biuro prawne.

K O M U N I K A T Y

Polsko-Palestyńskiej Izby Handlowej

UZNANIE PRZEZ RZĄD PALESTYŃSKI POLSKO - PALESTYŃSKIEJ IZBY HANDLOWEJ JAKO OFICJALNEGO PRZEDSTAWICIELSTWA TARGÓW LEWANTYŃSKICH NA POLSKĘ.

Rząd Palestyński uznał Polsko-Palestyńską Izbę Handlową, jako oficjalne przedstawicielstwo Targów Lewantyńskich na Polskę.

W związku z powyższem należy nadmienić, iż Izba poraz trzeci organizuje Pawilon Polski na Targach Lewantyńskich.

AKCJA POLSKO-PALESTYŃSKIEJ IZBY HANDLOWEJ NA RZECZ MUZEUM IM. MEIRA DIZENGOFFA W TEL-AWIWIE.

Z okazji jubileuszu 75-lecia urodzin pierwszego prezydenta m. Tel-Awiwu, Meira Dizengoffa, podjęła Polsko-Palestyńska Izba Handlowa w Warszawie inicjatywę uczczenia tego jubileuszu przez poparcie akcji rozbudowy muzeum dzieł sztuki w Tel-Awiwie, powołanego do życia przez wielkoduszny dar prezydenta Dizengoffa. Otwarcie muzeum nastąpiło ostatnio, przy udziale Wysokiego Komisarza Palestyny, Wauchopp'a, w gmachu, ofiarowanym na ten cel przez prezydenta Dizengoffa.

Zarząd Izby przystąpił do zorganizowania akcji zbiórkowej dzieł sztuki (obrazów, rzeźb i t. d.) dla tego muzeum. Do tej pory wpłynęły cenne obrazy mistrzów Maurycego i Leopolda Gottliebów i Hirszenberga. Izba ze swej strony pokryje koszt transportu i ubezpieczenia obrazów. Obrazy te zostaną doręczone sędziwemu prezydentowi w czasie trwania Targów Lewantyńskich przez delegację Izby.

Ofiarowane obrazy należy składać w biurze Izby, Warszawa, Fredry 10.

INFORMACJE O OBECNEJ SYTUACJI W PRZEMYŚLE I RZEMIOŚLE PALESTYŃSKIEM.

W związku ze zbliżającemi się Targami Lewantyńskiemi oraz ożywionym ruchem turystycznym, Referat Przemysłu i Rzemiosła Polsko-Palestyńskiej Izby Handlowej w Warszawie udziela zainteresowanym wszelkich informacyj o obecnej sytuacji w przemyśle, rzemiośle oraz innych gałęziach gospodarki palestyńskiej.

AKCJA NA RZECZ „TOCERET HAAREC".

W związku z podjętą przez Polsko-Palestyńską Izbę Handlową akcję na rzecz „Toceret Haarec", Izba rozesłała do dentystów i techników żydów w Polsce okólnik treści następującej:

Polsko-Palestyńska Izba Handlowa niniejszem ma zaszczyt zwrócić się do WPana z prośbą popierania zębów sztucznych produkcji palestyńskiej, które według przeprowadzonych badań, nie ustępują w niczem zębom dotychczas rozpowszechnianym na rynku polskim, a nawet w niektórych wypadkach przewyższają je pod względem jakości.

Palestyna stanowi, w dzisiejszych katastrofalnych dla żydostwa światowego czasach, jedyną ostoję dla wielkich rzesz żydów prześladowanych moralnie i pozbawionych ze względów politycznych możności zarobkowania. Wszelkie przeto popieranie placówek w Palestynie należy uważać nietylko za moralny obowiązek każdego żyda, lecz za postępowanie w myśl dobrze zrozumianego własnego interesu.

Jedną z najwybitniejszych placówek gospodarczych w Palestynie jest znana fabryka porcelanowych zębów sztucznych „American Porcelain Tooth Co. Ltd.", która po 40-letniej działalności w Filadelfji, została przed 8-miu laty przeniesiona do Tel-Awiwu przez p. S. S. Blooma, pioniera przemysłu palestyńskiego. Dzięki swym niezrównanym pod względem jakości wyrobom, fabryka ta zdobyła sobie zasłużone uznanie w całym świecie i zyskała odbiorców w 45 krajach: (Anglji, Czechosłowacji, Francji, Danji, Afryce, Chinach, Australji i t. d.).

Palestyna, jako kraj b. słabo jeszcze uprzemysłowiony, posiada dotychczas niewielką ilość artykułów na eksport. Wobec tego obowiązkiem każdego kraju, znajdującego duży zbyt swej produkcji w Palestynie, jest popieranie w miarę możności importu z Palestyny tych artykułów, któremi Palestyna dysponuje na eksport. Do eksportowanych przez Palestynę artykułów przemysłowych należą właśnie zęby sztuczne.

Izba żywi nadzieję, iż WPan pragnąc w miarę swych możności przyczynić się do rozwoju palestyńskiego przemysłu i rozbudowy wzajemnych stosunków handlowych polsko-palestyńskich, zacznie posługiwać się zębami palestyńskiemi i będzie propagować ideę produkcji palestyńskiej wśród Jego kolegów.

Jednocześnie Izba prosi WPana o łaskawe poinformowanie o wynikach poczynionych przez Niego doświadczeń przy używaniu zębów palestyńskich, za co zgóry dziękujemy.

WYCIECZKI NA TARGI LEWANTYŃSKIE 1936 W TEL-AWIWIE.

W związku ze zbliżającemi się międzynarodowemi Targami Lewantyńskiemi w Tel-Awiwie, które się odbędą w okresie 30 kwietnia — 30 maja 1936 r., wzmógł się ruch turystyczny do Palestyny. Targi Lewantyńskie, które każdorazowo przyciągają wielotysięczne rzesze turystów, pragnących zwiedzić kraj, ujrzeć dotychczasowe zdobycze w dziele odbudowy żydowskiej Siedziby Narodowej i jednocześnie poznać, chociażby tylko w przekroju, gospodarkę kilkudziesięciu krajów, biorących udział w Targach, — wywołały w bieżącym roku specjalne zainteresowanie.

Ze względu na szereg imprez i zjazdów, zorganizowanych w okresie Targów, stanowią one pierwszorzędną atrakcję dla turystów.

Polsko-Palestyńska Izba Handlowa, organizująca udział Polski w Targach Lewantyńskich, rozwijająca od szeregu lat działalność w kierunku wzmożenia wzajemnych stosunków gospodarczych między Polską a Palestyną, prowadzi ku zupełnemu zadowoleniu turystów wycieczki i przejazdy grupowe i indywidualne do Palestyny, cieszące się wielką frekwencją, gdyż zorganizowane są racjonalnie, z nastawieniem dostarczenia turystom maksymalych udogodnień.

W roku bieżącym organizuje Izba wycieczki, przeznaczone dla jej członków, wystawców, biorących udział w Targach Lewantyńskich oraz turystów, pragnących zwiedzić Targi. Zasadą, jaką kierowała się Izba przy organizowaniu tych wycieczek, było umożliwienie udziału w nich wszystkim zainteresowanym w rozwoju stosunków polsko-palestyńskich. W wycieczkach tych wezmą udział przedstawiciele handlowi, reprezentanci przemysłu i członkowie wolnych zawodów. Ze względu na cel, jaki przyświeca organizowanym przez Izbę wycieczkom na Targi Lewantyńskie, Izba dołożyła wszelkich starań, aby uczestnicy jej wycieczek otrzymali jaknajdalej idące zniżki, przy zapewnieniu im pełnego komfortu i wygód w czasie podróży statkami pod banderą Polski.

Informacyj udziela Polsko-Palestyńska Izba Handlowa, Warszawa, Fredry 10.

K R O N I K A

P A L E S T Y N A

POLITYKA

MINISTER KOLONIJ THOMAS O RADZIE LEGISLATYWNEJ. Według doniesień prasy palestyńskiej, minister kolonij Thomas wystosował list do przywódców żydostwa angielskiego w sprawie podniesionego protestu przeciwko utworzeniu Rady Legislatywnej w Palestynie. Minister kolonij podkreśla momenty, przemawiające za utworzeniem tejże Rady, przyczem pokreśla, iż dotychczasowe kompetencje Agencji żydowskiej nie będą uszczuplone. Rząd angielski widzi w Agencji pierwszorzędny czynnik, wiążący żydostwo światowe z władzą mandatową. Zdaniem ministra, Rada Legislatywna ma charakter lokalny i nie należy przywiązywać do niej zbyt wielkiej wagi.

ADMINISTRACJA PUBLICZNA

DOCHODY RZĄDU PALESTYŃSKIEGO. Dochody rządu palestyńskiego w pierwszych 3 kwartałach roku budżetowego 1935/36 wynosiły ŁP. 4.372.600 wobec ŁP. 3.860.000 w tymże okresie roku budżetowego 1934/35. Rozchody rządu palestyńskiego w tymże okresie wynosiły ŁP. 2.887.100 wobec ŁP. 2.293.000 w pierwszych 3 kwartałach roku budżetowego 1934/35.

W pierwszych 3 kwartałach roku budżetowego 1935/36 nadwyżka dochodów nad rozchodami wynosiła ŁP. 1.490.000, wobec ŁP. 1.570.000 w tym samym okresie roku budżetowego 1934/35.

Dochody i rozchody rządu przedstawiają się według poszczególnych pozycyj, jak następuje:

Dochody	1—3 kwartał 1935/36 ŁP.	1—3 kwartał 1934/35 ŁP.
Cło	2.168.100	1.898.600
Opłaty portowe	79.200	58.600
Licencje, podatki	772.900	777.700
Opłaty różne	675.700	536.100
Poczta i telegraf	308.500	255.200
Dochody z dóbr rząd.	15.600	16.000
Procenty	106.700	64.500
Różne	121.200	129.300
Ze sprzedaży gruntów	17.600	16.300
Nadwyżki	107.100	107.100
Ogółem	4.372600	3.860.400

Rozchody	1—3 kwartał 1935/36 ŁP.	1—3 kwartał 1934/35 ŁP.
Wydatki zwyczajne	2.183.700	1.924.400
Wydatki nadzwycz.	82.400	51.600
Zwykłe roboty publiczne	202.100	161.500
Nadzwyczajne roboty publiczne	418.900	155.500
Ogółem	2.887.100	2.293.000

Jak wynika z powyższych danych, wzrosły szczególnie w roku budżetowym 1935/36 dochody z ceł, zaś w pozycjach rozchodów wzrosły wydatki związane z robotami publicznemi.

ROLNICTWO

POMYŚLNE ZBIORY W PALESTYNIE. Dyrektor Departamentu Rolnego rządu palestyńskiego ogłosił ostatnio sprawozdanie o obecnej sytuacji w rol-

nictwie palestyńskiem, przepowiadając pomyślne zbiory w roku bieżącym. W okręgach: nadbrzeżnym, gór judejskich, oraz północnym, zbiór zbóż i roślin strączkowych jest naogół dobry. Również i w okręgu południowym, naskutek wilgotności ziemi, zbiór zboża będzie znaczny.

W roku bieżącym przewidziany jest pomyślny zbiór zbóż oraz owoców cytrusowych. Jednakże zbiór jęczmienia w okręgu południowym Palestyny będzie w roku 1936 mniejszy, niż w r. 1935.

UPRAWA POMIDORÓW. Uprawa pomidorów w Palestynie w ostatnich latach przedstawiał się, jak następuje:

rok	obszar w dun.	zbiór w tonnach
1932	2.329	1.018
1933	5.000	2.500
1934	6.234	3.000
1935	12.000	6.500 (prowizor.)

DZIAŁALNOŚĆ KOLONIZACYJNA KEREN KAJEMET LEISRAEL. W r. 1935 Keren Kajemet Leisrael nabył 16.936 dunamów ziemi wobec 12.575 dunamów w r. 1934. Większe obszary zakupił Keren Kajemet w ubiegłym roku w Emek Hajarden — 8.138 dunamów, Emek Izreel — 4.930 dunamów, Judei — 3.389 dunamów. W Emek Zewulun (obok Hajfy) wybudowano na gruntach Keren Kajemetu przeszło 1.000 domów, z tego 800 domów w Kirjat Chaim, 150 domów w Kirjat Mockin i 120 w Kirjat Bialik. Obecnie przystępuje się do wybudowania nowych 500 domów. W dzielnicy przemysłowej Emek Zewulun, Keren Kajemet wydzierżawił 53 place przedsiębiorstwom przemysłowym. W Emek Chefer istnieje na gruntach Keren Kajemetu 13 punktów kolonizacyjnych, na których osiedlono 2.000 osadników. Dyrektorjum Keren Kajemet Leisrael opracowuje obecnie wielki plan kolonizacyjny. W posiadaniu K. K. L. znajduje się 368.000 dunamów, na których skolonizowano do tej pory 22.000 osób. 38.600 dunamów rozdzielono wśród poszczególnych grup dla 1.000 osadników. Wkrótce dyrektorjum K.K.L. oddaje do dyspozycji dla celów kolonizacyjnych nowe 25.000 dunamów.

ZALESIENIE GRUNTÓW KEREN KAJEMETU. W r. 1935 zaplantowano na gruntach Keren Kajemetu 164.000 drzew wobec 131.000 w r. 1934. Należy podkreślić, że w r. 1914 na gruntach Keren Kajemetu zaplantowanych było 15.000 drzew na obszarze 173 dunamów. Do roku 1930 było już zaplantowanych 945.000 drzew na obszarze 4.971 dunamów, w końcu r. 1934 ilość zaplantowanych drzew na gruntach Keren Kajemetu wynosiła 1.657.000 na obszarze 7.513 dunamów.

OSIEDLA ROBOTNICZE W PALESTYNIE. Merkaz Hachaklai ogłosił ostatnio dane, dotyczące osiedli robotniczych w Palestynie. Według tychże danych, na początku 1936 r. było w Palestynie 23 osiedli kibucowych, w których zamieszkiwało 5.293 osoby, 20 kwuc, w których zamieszkiwało 3.940 osób, 36 osiedli typu „moszaw owdim", w których zamieszkiwało 7.070 osób. Ogółem na początku r. 1936 było 79 osiedli robotniczych z ludnością 16.303 osób. Wobec roku poprzedniego wzrosła ludność w kibucach o 29%, w moszaw owdim o 11%. Wśród kibuców pierwsze miejsce zajmuje Ejn-Charod (685 osób), drugie — Jadżur (615), trzecie — Giwat Brener (565 osób), 4-te Giwat Haszlosza (400 osób). Wśród moszaw owdim pierwsze miejsce zajmuje Nahalal (455 osób) i Kfar Witkin (510 osób).

DZIAŁALNOŚĆ TOWARZYSTWA KOLONIZACYJNEGO „HACHSZARAT HAISZUW". Ostatnio ogłoszone zostało sprawozdanie z działalności tow. „Hachszarat Haiszuw" za rok 1935. Kapitał zebrany ze sprzedaży akcyj towarzystwa wynosi ŁP. 179.400, kapitał rezerwowy — ŁP. 100.000, dywidendy nie podjęte ŁP. 5.689,940. Aktywa towarzystwa na dzień 1 stycznia 1936 r. wyniosły ŁP. 641.933,712, pasywa zaś ŁP. 626.365,628,

czysty zysk towarzystwa wyniósł więc ŁP. 15.568,085.

TOWARZYSTWO DLA KOLONIZACJI OKRĘGU HULE. Dla eksploatacji koncesji Hule powstało ostatnio nowe towarzystwo kolonizacyjne z kapitałem ŁP. 100.000.—. Keren Hojesod, Keren Kajemet Leisrael oraz tow. Hachszarat Haiszuw biorą udział w kapitale zakładowym towarzystwa kwotą po ŁP. 33.300 każde.

TOWARZYSTWO DLA KOLONIZACJI ROLNEJ. Pod nazwą „Chewra Erec-Israejlit Lehitjaszwut Chaklait" powstało ostatnio nowe towarzyswo kolonizacyjne, z kapitałem zakładowym ŁP. 55.000. Towarzystwo to ma skoncentrować narodową, jak i prywatną działalność kolonizacyjną i nadać jej kierunek jednolity.

DZIAŁALNOŚĆ TOWARZYSTW KOLONIZACYJNYCH. Powstałe w ubiegłym roku pod auspicjami Agencji żydowskiej 3 towarzystwa dla zracjonalizowania gospodarki rolnej przez dostarczenie kolonjom dostatecznej ilości wody, rozwijają ożywioną działalność. Towarzystwo „Emek" posiada kapitał zakładowy w wysokości ŁP. 10.000.—, w czem Keren Hajesod bierze udział kwotą ŁP. 9.000, a Keren Kajemet Leisrael kwotą Ł. P. 1.000.—. Pozatem towarzystwo „Emek" uzyskało pożyczkę w wysokości Ł. P. 25.000 od towarzystwa I. C. I. Towarzystwo „Emek" zajmuje się rozwiązaniem zagadnienia braku wody w osiedlach Emek Izreel.

Towarzystwo „Gilboa" dysponuje kapitałem zakładowym ŁP. 2.000 w czem Keren Hajesod i Keren Kajemet biorą udział po ŁP. 1.000 każde. Również i tow. „Gilboa" uzyskało od towarzystwa I.C.I. większą pożyczkę. „Gilboa" prowadzi swoją działalność również w osiedlach Emeku Izreel.

Trzecie towarzystwo o takich samych zadaniach i celach utworzone zostało przez istniejący przy Agencji Żydowskiej wydział kolonizacji żydów niemieckich. Towarzystwo to zajmuje się zagadnieniem nawadniania terenów, przeznaczonych dla kolonizacji żydów niemieckich. Keren Hajesod bierze udział we wspomnianem towarzystwie kapitałem Ł. P. 3.500.—.

NOWE OSIEDLE. W pobliżu Hercliji powstaje obecnie nowe osiedle, składające się z 30 gospodarstw rolnych.

DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁDZIELNI „TNUWA". Spółdzielnia „Tnuwa" ogłosiła sprawozdanie z działalności za rok ubiegły, z którego wynika, iż działalność jej znacznie się rozszerzyła. W roku 1935 ilość mleka, otrzymanego przez spółdzielnie „Tnuwa", wynosiła 5.595.000 litrów, czyli wzrost o 60% wobec roku poprzedzającego. W Tel-Awiwie spółdzielnia „Tnuwa" sprzedała mleka w roku ubiegłym o 93,6% więcej, niż w roku 1934, kakao o 94,7%, zsiadłego mleka o 77,7%, śmietany o 74%. Szczególnie wzrósł popyt na ser gatunku „gilad", a mian. sześciokrotnie, popyt na ser gatunku „gilboa" — dwukrotnie. Obrót artykułami mleczarskiemi w spółdzielni „Tnuwa" w Tel-Awiwie wynosił ŁP. 117,900, w Rechowot—ŁP. 9.600, w Petach Tikwa—ŁP. 9.600, a Kfar Malel — ŁP. 6.300. Ogółem w okręgu tel-awiwskim obrót wynosił ŁP. 143.400. Obrót ze sprzedaży drobiu wzrósł w oddziale tel-awiwskim „Tnuwy" w ubiegłym roku o 28%. Pozatem zwiększył się popyt na ziemniaki i jaja. Warzywa palestyńskie napotkały w ubiegłym roku na silną konkurencję ze strony warzyw syryjskich i egipskich. Spółdzielnia „Tnuwa" sprowadziła dla swych mleczarni w Tel-Awiwie nowoczesne maszyny z zagranicy. Obecnie jest w budowie mleczarnia w Rechowot, będzie ona jednak służyła jako stacja doświadczalna dla badań, związanych z ustaleniem metod konserwacji mleka i racjonalnej produkcji artykułów mleczarskich. Spółdzielnia „Tnuwa" sprzedała latem ubiegłego roku w kolonjach Szaronu dziennie po 5—6.000 litrów mleka oraz 3.000 kg. masła. Według ogło-

szonego sprawozdania, inwestycje spółdzielni „Tnuwa“ w budowlach, placach, maszynach i narzędziach wynosiły na dzień 1 sierpnia 1935 r. ŁP. 29.000. Obecnie kierownictwo „Tnuwy“ zamierza rozszerzyć zasięg swej działalności przez utworzenie nowych działów oraz zakładanie nowych filij w osiedlach i miastach palestyńskich.

PRZEMYSŁ

PRODUKCJA OLEJU OLIWKOWEGO W R. 1935. Produkcja oleju oliwkowego w Palestynie w r. 1935 wynosiła 8.818 tonn, wobec 1.320 tonn w r. 1934 i 720 tonn w r. 1933.

FABRYKA SOKÓW CYTRUSOWYCH. Fabryka soków cytrusowych w Rechowot, po krótkiej przerwie, rozpoczęła znów swoją działalność. Produkcja fabryki ma wynieść 2.000 tonn rocznie, co jest równoznaczne z wykorzystaniem 60.000 skrzyń cytrusów.

PRODUKCJA MACY. W ostatnich miesiącach powstała w Hajfie nowa fabryka mac pod nazwą „Maca Zu“. Fabryka ta urządzona jest według najnowszych wymagań techniki. Założycielem jej jest dr. A. Weingarten, żyd niemiecki, właściciel takich fabryk w Niemczech i Holandji. 1-go października 1935 r. zakończona została budowa fabryki. Dotychczas zainwestowano w tymże przedsiębiorstwie ŁP. 15.000. Fabryka rozpoczęła swoją działalność 1 lutego 1936 r. Obecnie zatrudnionych jest 23 robotników i robotnic, pracujących na jedną zmianę. Produkcja dzienna wynosi 4 tonny, dzienna płaca robotnika wynosi od 330—390 milsów, robotnicy zaś 220 milswó.

WIEELKA PIEKARNIA SPÓŁDZIELCZA „LECHEM“. Sześć piekarń prywatnych w Riszon-le-Zion zjednoczyło się, tworząc nowe przedsiębiorstwo p. n. „Lechem“. Przedsiębiorstwo to znajduje się w nowo-wybudowanym gmachu, stanowiąc jedną z większych piekarń w Palestynie.

PRODUKCJA OBUWIA. Produkcja obuwia w Palestynie w r. 1935 wynosiła 750.000 par, z czego 400.000 wyprodukowano w warsztatach szewckich, a 350.000 w fabrykach obuwia.

WZNOWIONA DZIAŁALNOŚĆ FABRYKI „FENICJA“. Fabryka szkła „Fenicja“ w Mifrac Hajfa wznowiła swoją działalność. Obecnie zatrudnionych jest 90 robotników, wśród nich 14 specjalnie wykwalifikowanych robotników nieżydowskich, sprowadzonych z zagranicy.

CENTRALA DLA PROPAGANDY „TOCERET HAAREC“. Celem zwiększenia możliwości zbytu dla produktów przemysłu palestyńskiego, powstała ostatnio dzięki inicjatywie Waad Leumi centrala dla propagandy Toceret Haarec. Prasa palestyńska wita wspomnianą inicjatywę Waad Leumi, i podkreśla jej doniosłość dla dalszego pomyślnego rozwoju przemysłu palestyńskiego.

RUCH BUDOWLANY

WYSTAWA ARTYKUŁÓW BUDOWLANYCH. Związek inżynierów i architektów w Jerozolimie przystępuje obecnie do utworzenia stałej wystawy artykułów budowlanych. Wystawa ta ma zapoznać inżynierów i architektów z możliwością zastąpienia artykułów zagranicznych wyrobami krajowemi. Na wystawie tej będą również eksponowane zagraniczne artykuły budowlane, które nie są dotychczas produkowane w kraju.

TOWARZYSTWO DLA BUDOWY MIESZKAŃ DLA ROBOTNIKÓW W KOLONJACH. Towarzystwo dla budowy mieszkań dla robotników w kolonjach, które powstało w ubiegłym roku, przystępuje obecnie do zintensyfikowania swej działalności. Kapitał towarzystwa ma być znacznie powiększony. Dotychczas Keren Hajesod brał udział w danem towarzystwie kapitałem ŁP. 7.000 (ŁP. 5.000 w akcjach zwykłych, ŁP. 2.000 w akcjach uprzywilejowanych). Pozatem

Keren Hajesod udzielił wspomnianemu towarzystwu pożyczki w wysokości ŁP. 10.700. „Nir" i „Histadrut Haowdim" posiadają akcje na sumę ŁP. 5.000. Wspomniane towarzystwo postawiło sobie za cel wybudowanie tanich mieszkań dla robotników rolnych w kolonjach, celem ułatwienia im egzystencji i ściślejszego przywiązania ich do osiedli. W roku ubiegłym wybudowano 13 domów 2-piętrowych w rozmaitych kolonjach kraju. Domy te wybudowano na gruntach Keren Kajemet Leisrael.

HANDEL

BARCLAYS BANK O OBECNEJ SYTUACJI W HANDLU PALESTYŃSKIM. Barclays Bank oznacza obecną sytuację w handlu palestyńskim jako pomyślną. W ostatnim miesiącu wzrosły ceny na zboża. Cena pszenicy wzrosła o ŁP. 1.— za tonnę. Odczuwa się większe zapotrzebowanie na jęczmień i durrę. Na rynku artykułów mącznych zaznacza się słaby ruch. Mąka australijska sprzedawana jest po cenie ŁP. 13,650 za tonnę, mąka amerykańska po ŁP. 17.600 za tonnę. W sprzedaży cukru zaznaczyła się pewna poprawa. Ceny kawy i ryżu podniosły się, natomiast w handlu jedwabiem, bawełną i wełną nie widać było żadnego ożywienia, podobnież jak na rynku artykułów budowlanych. Ceny cytrusów i na rynku angielskim osiągnęły od 8/3 do 15 szylingów za skrzynkę.

HANDEL ZAGRANICZNY PALESTYNY W PAŹDZIERNIKU 1935 R. Import Palestyny w październiku 1935 r. wynosił ŁP. 1.724.000 wobec ŁP. 1.606.000 w tymże miesiącu 1934 r., przyczem wzrósł szczególnie import artykułów spożywczych.

Eksport Palestyny w październiku 1935 r. wynosił zaledwie ŁP. 115.000 wobec ŁP. 86.000 w tymże okresie r. 1934. Eksport produktów rolnych podwoił się, zaś eksport artykułów przemysłowych wzrósł o ⅓. Również reeksport w tymże miesiącu podwoił się i wyniósł ŁP. 39.000 wobec 18.000 w tymże okresie 1934 r. Import złota wynosił w październiku ubiegłego roku ŁP. 77.200, podczas gdy w tymże miesiącu 1934 r. wynosił tylko Ł. P. 15.000.

Handel tranzytowy Palestyny wykazał w tym miesiącu znaczny wzrost, a mianowicie wyniósł ŁP. 49.000 wobec ŁP. 25.000 w październiku 1934 r.

PALESTYŃSKO - SYRYJSKIE STOSUNKI HANDLOWE. Rząd palestyński wyznaczył specjalną komisję, mającą na celu zbadanie stosunków handlowych między Palestyną a Syrją. Komisja wysłuchuje przedstawicieli rozmaitych gałęzi przemysłu i handlu.

Import Palestyny z Syrji wynosił w r. 1934 ŁP. 1.006.000, a eksport około ¼ miljona ŁP. Import obuwia z Syrji wynosił 84% ogólnego importu obuwia do Palestyny. Import piwa z Syrji wynosi obecnie 50% ogólnego importu piwa do Palestyny.

EKSPORT POMARAŃCZY PALESTYŃSKICH DO AUSTRJI. W roku 1935 Austrja powiększyła znacznie import pomarańczy z Palestyny, tak, iż w ubiegłym roku zajęła 11-te miejsce wśród krajów, importujących pomarańcze z Palestyny. Pierwsze miejsca w imporcie pomarańczy z Palestyny zajmują Anglja, kraje skandynawskie i bałtyckie, Holandja, Francja, Rumunja, Rosja, Kanada i Czechosłowacja.

PALESTYŃSKO - CZECHOSŁOWACKIE STOSUNKI HANDLOWE. Według ostatnio ogłoszonych danych statystycznych, handel między Czechosłowacją a Palestyną w ostatnich latach przedstawiał się, jak następuje:

rok	Import Czechosłowacji z Palestyny	Eksport Czechosłowacji do Palestyny
	(w tysiącach koron czeskich)	
1933	32.265	989
1934	51.974	2.806
1935	67.708	8.764

Eksport z Palestyny do Czechosłowacji w r. 1934 wyniósł 5,5% importu Palestyny z Czechosłowacja, w roku zaś 1935 — 13%. Należy podkreślić, iż niektóre towary palestyńskie, przywiezione do Czechosłowacji tranzytem przez Niemcy, nie zostały zarejestrowane w statystyce jako towary palestyńskie.

PALESTYŃSKO-FINLANDZKIE STOSUNKI HANDLOWE. Według oficjalnych danych eksport Finlandji do Palestyny w r. 1935 wynosił ŁP. 31.100, import zaś z Palestyny do Finlandji Ł. P. 25.000. Dla porównania warto zaznaczyć, iż w roku 1934 eksport Finlandji do Palestyny wynosił ŁP. 27.317 (w r. 1933 — 8.630), import zaś ŁP. 8.823 (w r. 1933 — ŁP. 4.624).

Jak z powyższego widać, w roku ubiegłym stosunek między eksportem a importem polepszył się znacznie na korzyść Palestyny. Podczas gdy w r. 1933 eksport Finlandji do Palestyny był dwa razy większy od importu, w r. 1934 trzy razy większy, w roku ubiegłym różnica między eksportem a importem wynosiła tylko 20%.

HANDEL PALESTYŃSKO - AUSTRJACKI. Handel palestyńsko-austrjacki w ostatnich latach przedstawiał się, jak następuje:

rok	Import Palestyny (w ŁP.)	Eksport Palestyny
1933	186.000	2.292
1934	348.000	6.532
1935	321.000	29.000

Jak widać z powyższego, import Palestyny z Austrji zmalał w r. 1935 w stosunku do roku poprzedniego. Tłumaczy się to faktem, iż Austrja większość swego eksportu kieruje obecnie do Italji. Eksport Palestyny do Austrji wzrósł w r. 1935 w porównaniu z r. 1934 czterokrotnie, zaś w porównaniu z r. 1933 dwunastokrotnie.

PALESTYŃSKO - NIEMIECKIE STOSUNKI HANDLOWE. Handel palestyńsko-niemiecki wykazuje w ciągu ostatnich lat saldo dodatnie na korzyść Niemiec. Według ostatnio ogłoszonych przez wydział statystyczny Rzeszy Niemieckiej danych, nadwyżka eksportu Niemiec do Palestyny nad jego importem z Palestyny wynosiła w poszczególnych latach, jak następuje:

rok	w 1.000 ŁP.
1925	933
1926	680
1927	468
1928	598
1929	627
1930	558
1931	436
1932	442
1933	830
1934	1.068

EKSPORT CYTRUSÓW. Od początku sezonu do dnia 1 marca 1936 r. wysłano z Palestyny 4.957.005 skrzyń owoców cytrusowych wobec 5.036.277 skrzyń w tymże okresie roku ubiegłego. Przez port jafski wysłano 3.015.572 skrzynie wobec 2.769.492 w tymże okresie roku ubiegłego, przez port hajfski 1.776.499 skrzyń wobec 2.121.278, przez Port-Said — 164.934 wobec 145.507 skrzyń w tym samym okresie sezonu ubiegłego.

Wśród wysłanych owoców cytrusowych było 499.816 skrzyń grejpfrutów, 33.156 skrzyń cytryn.

KONSUMPCJA JAJ W TEL-AWIWIE. W r. 1935 konsumpcja jaj w Tel-Awiwie wynosiła 100.000 sztuk dziennie. Osiedla żydowskie dostarczyły do Tel-Awiwu 45.000 jaj dziennie, z tego około 35.000 za pośrednictwem spółdzielni „Tnuwa". W chwili obecnej osiedla żydowskie w Palestynie dostarczają na rynek palestyński ⅓ ogólnego zapotrzebowania, ⅔ natomiast importuje się z zagranicy.

IMPORT PAPIEROSÓW. Według prowizorycznych obliczeń, import papierosów do Palestyny wynosił w roku ubiegłym około ŁP. 100.000. Sfery gospodarcze kraju wskazują na konieczność ograniczenia tegoż importu, albowiem papiero-

sy palestyńskie pod względem swej jakości nie ustępują wyrobom zagranicznym.

CUKIER ROSYJSKI NA RYNKU PALESTYŃSKIM. W ostatnich tygodniach wzmógł się znacznie zbyt cukru rosyjskiego na rynku palestyńskim. Cena cukru rosyjskiego jest o pół funta niższa, aniżeli cukru, importowanego z krajów europejskich, a mian.: ŁP. 6,25 za tonnę cukru rosyjskiego cif porty palestyńskie wobec ŁP. 6,75 za tonnę cukru z krajów europejskich.

Cena cukru spadła znacznie na rynku palestyńskim z dwuch względów: na skutek nagromadzenia wielkich zapasów w okresie chwilowej paniki, oraz z powodu sprowadzenia w ostatnim miesiącu większych transportów cukru na dogodnych warunkach na okrętach, które powracały z portów angielskich po wyładowaniu importowanych z Palestyny cytrusów.

TARGI LEWANTYŃSKIE

PRASA ŚWIATOWA NA TARGACH LEWANTYŃSKICH. Szereg poważnych pism codziennych oraz perjodyków gospodarczych zawiadomiło już dyrekcję Targów Lewantyńskich o specjalnem wydelegowaniu swych przedstawicieli, celem późniejszego omawiania na łamach swych pism zagadnień, związanych z penetracją gospodarczą państw europejskich w Palestynie i krajach ościennych. Pozatem należy wspomnieć, iż szereg pism postanowił wydać specjalne numery, poświęcone najbliższym Targom Lewantyńskim, m. in. pismo belgijskie „L' independance Belgue" w Brukseli, tygodnik angielski „Great Britain and East", „Wiadomości Portu Gdyńskiego", „Nasz Przegląd", „Codzienna Gazeta Handlowa", „Czas", jak również szereg pism we Francji, Austrji, Czechosłowacji, Egipcie i innych krajach.

PAWILON FINLANDZKI NA TARGACH LEWANTYŃSKICH. Rząd finlandzki powiadomił dyrekcję Targów o oficjalnym udziale Finlandji w Targach Lewantyńskich 1936 r. Finlandja postanowiła wybudować własny pawilon narodowy. Komisarzem pawilonu mianowany został p. Gurnitz, reprezentantem oficjalnym rządu finlandzkiego będzie konsul finlandzki w Palestynie Rabinowicz.

PAWILON TURECKI NA TARGACH LEWANTYŃSKICH. Do Palestyny przybył przedstawiciel tureckiego ministerstwa gospodarki narodowej, p. Bacha Arker, celem zakończenia pertraktacyj z dyrekcją Targów w sprawie budowy pawilonu tureckiego. P. Arker podpisał już umowę z dyrekcją i obecnie przystępuje się do budowy pawilonu.

PROPAGANDA PRODUKCJI PALESTYŃSKIEJ NA TARGACH LEWANTYŃSKICH. Towarzystwo propagandy produkcji krajowej „Toceret Haarec" przedsięwzięło szereg kroków, zmierzających do spopularyzowania wyrobów palestyńskich na najbliższych Targach Lewantyńskich.

PRZEMYSŁ HAJFSKI NA TARGACH LEWANTYŃSKICH. 50 fabryk hajfskich postanowiło zorganizować wspólny udział przemysłu hajfskiego w najbliższych Targach.

PRZEMÓWIENIE MINISTRA KOLONIJ W DNIU OTWARCIA TARGÓW LEWANTYŃSKICH. Według doniesień prasy palestyńskiej, minister kolonij Thomas wygłosi w dniu otwarcia Targów, t. j. 30 kwietnia r. b. przemówienie przez radjo londyńskie.

BANKI

NOWE USTAWODASTWO BANKOWE W PALESTYNIE. „Palestine Gazette" z dn. 6 lutego 1936 r. zamieszcza rozporządzenie, dotyczące organizacji banków w Palestynie.

Według nowego rozporządzenia nowoutworzone banki w Palestynie winny mieć charakter banków akcyjnych. Licencyj na prowadzenie przedsiębiorstwa

bankowego udziela Wysoki Komisarz Palestyny.

Banki palestyńskie będą się znajdowały pod kontrolą specjalnego urzędnika, mianowanego przez Wysokiego Komisarza. Banki palestyńskie będą musiały publikować bilanse najpóźniej do dnia 1 marca każdego roku w „Palestine Gazette“ oraz w jednem z pism codziennych. Banki, posiadające swe centrale za granicami Palestyny, również będą musiały przedstawiać swe bilanse, które będą służyły jedynie jako materjał informacyjny dla rządu palestyńskiego, nie powinny być jednak publikowane.

NOWE TOWARZYSTWO INWESTYCYJNE. Ostatnio powstało w Palestynie nowe towarzystwo inwestycyjne, mające na celu udzielanie kredytów dla umożliwienia zrealizowania wielkich przedsięwzięć gospodarczych, a przedewszystkiem wzmożenia ruchu budowlanego, budowy dróg i szós, co w rezultacie wpłynie na znaczne zmniejszenie się bezrobocia w kraju. Kapitał zakładowy towarzystwa wynosi ŁP. 50.000, w czem Keren Hajesod bierze udział kwotą ŁP. 15.000, Histadrut Haowdim — ŁP. 15.000. Reszta akcyj na kwotę ŁP. 20.000 ma być rozsprzedana. Towarzystwo zamierza wydać obligacje na kwotę ŁP. 100.000, z których Anglo-Palestine Bank ma zakupić za kwotę ŁP. 50.000. Nowopowstałe towarzystwo udzielać będzie pożyczek krótkoterminowych (2—4 lata) pod zastaw hipotek.

BANK ROLNY. Wkrótce rozpocznie swoją działalność Bank Rolny, utworzony pod auspicjami Agencji żydowskiej. Bank ten ma na celu popieranie rolników, zatrudniających wyłącznie robotników żydowskich, pożyczki udzielane będą na dogodnych warunkach i specjalnie niskiem oprocentowaniu. Keren Hajesod bierze udział we wspomnianym banku kapitałem ŁP. 5.000, zaś Anglo-Palestine Bank — kapitałem ŁP. 25.000.

BANK LETAASYJA. Bank Letaasyja wykazuje ożywioną działalnośś. W końcu 1933 r., t. j. w 9 miesięcy po jego utworzeniu, ogólny obrót banku wynosił ŁP. 600.000. W r. 1934 obrót banku wynosił ŁP. 1.087.000, w r. 1935 ogólny obrót banku wzrósł o jeszcze 20%. Ogólna kwota dyskonta i pożyczek w r. 1934 wynosiła ŁP. 77.000, a w r. 1935 — ŁP. 91.000. Kapitał banku wynosił w r. 1933 ŁP. 2.300, w r. 1934 — ŁP. 4.500, a w r. 1935 — ŁP. 12.500.

DZIAŁALNOŚĆ TOWARZYSTWA „PALESTINE ECONOMIC CORPORATION“. „Palestine Economic Corporation“ Ltd. wydało nową serję 15.000 akcyj na ogólną kwotę 1,5 miljona dolarów. P. M. Warburg ma zakupić 5.000 akcyj. Nowo zebrany kapitał ma być korzystany na kupno ziemi i jej odpowiednie przygotowanie, na rozszerzenie działalności kolonizacyjnej w Mifrac Hajfa, na wzmożenie działalności towarzystw kredytowych, na powiększenie kapitału Centralnego Banku Spółdzielczego.

OBIEG PIENIĘŻNY W PALESTYNIE. Obieg pieniężny w Palestynie w ostatnich miesiącach przestawiał się, jak następuje:

r. 1935	ŁP.
31 sierpnia	5.835.100
30 września	7.520.100
31 października	7.545.100
30 listopada	6.855.100
31 grudnia	6.561.100
31 stycznia 1936 r.	6.298.100

KOMUNIKACJA

KOMUNIKACJA LOTNICZA W PALESTYNIE. Obecnie przez Palestynę przechodzą linje lotnicze czterech zagranicznych towarzystw lotniczych: holenderskiego „K. L. M.“, angielskiego „Imperial Airways“, egipskiego tow. oraz francuskiego „Air France“. Samoloty holenderskiego towarzystwa „K. L. M.“ przybywają z Holandji do Gazy 4 razy tygodniowo, a stąd odlatują do Indyj holenderskich. Są to samoloty małe, zawierające 8 do 12 miejsc dla pasażerów. W

ciągu dnia przebywają odległość Gaza—Londyn, w cztery godziny — Gaza—Bagdad.

W związku ze zbliżającemi się Targami Lewantyńskiemi tow. „K. L. M." urządza specjalne loty po cenach ulgowych w okresie od 12 do 22 maja r. b.

Samoloty towarzystwa „Imperial Airways" są większe i posiadają po 38 miejsc dla pasażerów. Samoloty te posiadają też restaurację oraz szereg urządzeń, ułatwiających przejazd pasażerom. Samoloty tegoż towarzystwa przybywają do Palestyny 4 razy tygodniowo do Gazy, a stąd odlatują do Indyj Brytyjskich, jeden zaś samolot — do Australji.

Samoloty egipskiego towarzystwa lotniczego przybywają do Palestyny codziennie. Trasa lotów jest następująca: Hajfa — Ramale — Port-Said — Kair — Aleksandrja. Ilość pasażerów odbywających podróże temi samolotami, jest nieznaczna. Ilość pasażerów odbywających swą podróż z Palestyny do Egiptu, wynosi przeciętnie 5 osób dziennie.

MOTORYZACJA ŚRODKÓW KOMUNIKACJI. W Palestynie wzrasta coraz bardziej tendencja do zmotoryzowania środków komunikacyjnych. W roku 1935 wzrosła ilość samochodów i motocykli w porównaniu z r. 1934, ilość ich w Palestynie przedstawiała się, jak następuje:

na dzień	31.12.1934	31.12.1935
Autobusy	1.037	1.251
Taksówki	1.084	1.087
Samochody ciężar.	2.436	2.957
Samochody osobowe	3.454	4.682
Motocykle	2.163	1.873
Traktory	15	24
	10.189	11.874

W roku 1935 wzrosła szczególnie ilość samochodów osobowych, a mian. o 35%.

PRACA

SYTUACJA NA RYNKU PRACY W PALESTYNIE. W drugiej połowie lutego b. r. zaznaczyła się pewna poprawa na rynku pracy w osiedlach rolnych w Palestynie. W niektórych osiedlach odczuwał się nawet brak rąk roboczych, co pozostaje w związku z obecnemi pracami sezonowemi.

Według ostatnio otrzymanych wiadomości odczuwał się szczególny brak rąk roboczych w kolonjach Herclija, Kfar-Saba, Magdiel, Ramataim, Pardes - Chana, Bnej - Brak i Magdera. W kolonjach Rechowot, Riszon le-Zion i Petach-Tikwa zostali zatrudnieni przy obecnych pracach sezonowych prawie wszyscy bezrobotni tych osiedli.

MIASTA

BUDŻET MIASTA HAJFY. Magistrat miasta Hajfy opracowuje obecnie preliminarz budżetowy na rok 1936/37. Projektowany budżet wynosi ogółem kwotę ŁP. 186.000 wobec ŁP. 130.000 w obecnym roku budżetowym.

RÓŻNE

* Obecnie bawi w Palestynie znakomity pisarz żydowski, Szalom Asz.

* Do Palestyny przybył celem osiedlenia się przywódca i teoretyk „Agudat Israel", dr. Icchak Brauer.

* Wkrótce ma przybyć do Palestyny 40 posłów parlamentu iraskiego oraz szereg wybitnych działaczy życia gospodarczego tego kraju, celem zapoznania się z gospodarką palestyńską.

* Z okazji Targów Lewantyńskich ukaże się wkrótce jednorazowe wydawnictwo pod nazwą „Iton Hamizrach".

* Z okazji 75-lecia urodzin burmistrza miasta Tel-Awiwu, M. Dizengoffa, teatr „Habima" wystawił nową sztukę pod nazwą „Tel-Awiw, ir weem beisrael", ilustrującą rozwój pierwszego miasta żydowskiego w Palestynie.

* Z okazji 60-lecia urodzin znanego działacza na polu kolonizacji żydowskiej w Palestynie, dra A. Ruppina, odbyła się w Daganji uroczystość, w której brali udział wybitni przedstawiciele życia politycznego, gospodarczego i kulturalnego, m. in. przedstawiciele Agencji Żydowskiej Ben-Gurjon, dr. F. Rotenstreich, I. Grünbaum, dr. W. Senator i M. Shertok. Mówcy podkreślili wielkie zasługi jubilata na rzecz rozwoju kolonizacji żydowskiej i budowy Siedziby Narodowej w Palestynie.

* Robotnicy palestyńscy przeprowadzają w dalszym ciągu akcję zbiórkową na rzecz funduszu pracy.

* Towarzystwo „Igud Lemaan Toceret Haarec" przystępuje obecnie do wydania przewodnika przemysłu palestyńskiego.

* Między Uniwersytetem Hebrajskim w Jerozolimie a „Hadassą" doszło do porozumienia w sprawie współpracy w dziedzinie badań i studjów medycznych.

* Ostatnio powstał w Palestynie związek byłych oficerów żydowskich. Do związku tego należą oficerowie i podoficerowie żydowscy rozmaitych krajów świata.

* Towarzystwo dla eksploatacji cieplic w Tyberjadzie postanowiło wybudować łazienki według najnowszych wymagań higjeny. Koszt ich budowy wyniesie ŁP. 75.000. Dotychczas inwestowano ŁP. 20.000. W towarzystwie „Chewrat Chamej Twerja" są obecnie zaangażowane towarzystwa „Ifico" oraz „Afrykańsko-palestyńskie towarzystwo inwestycyjne".

* W Jerozolimie otworzono w dniu 3 marca b. r. nową szkołę rzemieślniczą.

TRANSJORDANJA

KONFERENCJA W SPRAWACH POLITYCZNYCH I GOSPODARCZYCH TRANSJORDANJI. Szereg wybitnych przedstawicieli życia gospodarczego i politycznego Transjordanji zamierza zwołać w najbliższym czasie wielką naradę, na której ma być omówiona obecna sytuacja polityczna i gospodarcza kraju. W razie nieuzyskania od rządu zezwolenia zwołania narady, inicjatorzy zamierzają zwołać ją poza granicami kraju.

DELEGACJA WOJSKOWA TRANSJORDANJI DO IRAKU. Celem podniesienia poziomu wojska transjordańskiego, rząd postanowił wysłać delegację do Iraku dla zapoznania się z organizacją wojska iraskiego i jego metodami pracy. W sprawie powyższej toczą się obecnie pertraktacje między emirem Abdullą i królem iraskim Gazhi.

SYRJA

NOWY RZĄD W SYRJI. Ostatnio utworzony został nowy rząd w Syrji pod przewodnictwem p. Aty Ijubi, który sprawować będzie również urząd ministra spraw wewnętrznych. W nowoutworzonym gabinecie najważniejsze stanowiska są obsadzone przez następujące osoby: adw. Said Gazi — minister sprawiedliwości, emir Mustafa Shihabi — minister oświaty, Edmund Chumsi — minister finansów, Mustafa Aga Kuseiri — minister gospodarki narodowej.

ZAMIERZENIA NOWEGO RZĄDU SYRYJSKIEGO. Na pierwszem posiedzeniu zydenta republiki syryjskiej uchwalono m. in. 1) zaprowadzić z powrotem ustrój parlamentarny w kraju, 2) zawrzeć umowę z Francją na wzór umowy angielsko-iraskiej, 3) zwolnić z aresztu więźniów politycznych, którzy nie zostali dotychczas zasądzeni.

OBECNA SYTUACJA W SYRJI. Według doniesień prasy palestyńskiej daje się ostatnio zauważyć pewne uspokojenie nastrojów społeczeństwa syryjskiego. Minister oświecenia publicznego postanowił otworzyć wyższe uczelnie oraz inne zakłady naukowe, które podczas ostatnich wydarzeń politycznych zostały zamknięte. Na odbytym wiecu studentów uchwalono kontynuować strajk, który nosi charakter wybitnie polityczny.

Skrajni nacjonaliści nadal prowadzą intensywną propagandę przeciwko francuskim władzom mandatowym, przyczem ustosunkowują się negatywnie do nowoutworzonego rządu. W dniu utworzenia nowego rządu odbyły się w Damaszku wielkie demonstracje polityczne, które doprowadziły do starć z wojskiem.

BUDŻET SYRJI. Budżet Syrji za r. 1936 obejmuje kwotę ŁLS. 4.351.200. Po stronie rozchodów przewidziane są m. in. następujące pozycje: roboty publiczne — ŁLS. 883.214, administracja wewnętrzna — ŁLS. 991.935, finanse — ŁLS. 913.358, oświata — ŁLS. 339.588, rolnictwo — ŁLS. 138.578, zdrowie publiczne — ŁLS. 179.034, poczta i telegraf — ŁLS. 285.239, sądownictwo — ŁLS. 489.963, prezydent i kancelarja prezydenta — ŁLS. 21.420, parlament — ŁLS. 36.734.

EGIPT

PERTRAKTACJE ANGIELSKO-EGIPSKIE. W Kairze toczą się obecnie pertraktacje angielsko-egipskie. W naradach tych bierze udział m. in. ze strony Egiptu przywódca partji nacjonalistycznej „Wafd“ — Nachas Pasza, zaś ze strony Anglji Wysoki Komisarz brytyjski.

IRAK

KONKURENCJA ANGIELSKO-JAPOŃSKA NA RYNKU IRASKIM. Import Iraku z Anglji i z Japonji w ostatnich 2-ch latach przedstawiał się, jak następuje:

	r. 1933/34	
Ogólny import Iraku	Ł.	6.025.000
z tego z Anglji	„	706.000
„ „ „ Japonji	„	2.027.000
	r. 1934/35	
Ogólny import Iraku	Ł.	5.950.000
z tego z Anglji	„	1.542.000
„ „ „ Japonji	„	1.224.000

Podczas gdy eksport Anglji do Iraku zmalał w r. 1934/35 w stosunku do r. 1933/34 o prawie pół miljona funtów, eksport Japonji w tymże okresie wzrósł o takąż sumę. Szczególnie wzrósł w ubiegłym roku eksport japońskich wyrobów włókienniczych oraz elektrotechnicznych, artykułów sanitarnych, szkła, cementu, farb i t. p.

WYSŁANNIK RZĄDU IRASKIEGO W PALESTYNIE. Rząd iraski wydelegował rzeczoznawcę w sprawach rolnych, p. Darjusza Bej Chedry do Palestyny celem zapoznania się z gospodarką rolną w Palestynie

FABRYKI AMUNICJI W IRAKU. Rząd iraski przystępuje obecnie do założenia wielkich zakładów przemysłu amunicyjnego.

TURCJA.

BUDŻET TURCJI. Nowo-ogłoszony budżet republiki tureckiej wskazuje na znaczne zwiększenie wydatków na cele wojskowe. Wydatki te wynoszą 40% ogólnego budżetu. Sfery rządowe podkreślają, że zwiększenie budżetu wojskowego kosztem pozycyj na cele konstruktywne i kulturalne jest wynikiem obecnych nastrojów wojennych, panujących w świecie.

HANDEL ZAGRANICZNY TURCJI. Handel zagraniczny Turcji w pierwszych 10 miesiącach 1935 r. w porównaniu z tymże okresem w latach 1931 — 1934 przedstawia się, jak następuje:

Rok	Przywóz	Wywóz	+ nadwyżka eks. — spadek „
1931	111.32	96.68	— 14.85
1932	17.13	77.44	+ 6.31
1932	61.37	70.28	+ 8.91
1934	72.05	65.43	— 6.62

Jak widać, handel zagraniczny Turcji w pierwszych 10 miesiącach 1932 i 1933 był aktywny, natomiast w 1934 i 1935 — pasywny.

PRZEZ TARGI LEWANTYŃSKIE — ZDOBYCIE RYNKÓW BL. WSCHODU

STATYSTYKA

Handel zagraniczny Polski z krajami Bliskiego Wschodu

Handel zagraniczny Polski z krajami Bliskiego Wschodu w roku 1935 w porównaniu z rokiem 1934.

	Rok 1934			Rok 1935		
	Przywóz	Wywóz	Saldo	Przywóz	Wywóz	Saldo
	w tysiącach złotych					
Palestyna	1.051	9,067	+ 8,015	4,026	14,398	+ 10,372
Egipt	17,244	3,916	— 13,328	15,331	5,212	-- 10,121
Syrja	15	1,162	+ 1.147	8	1,788	+ 1,780
Iran	619	1,273	+ 654	602	3,878	+ 3,276
Turcja	769	955	+ 186	1,338	1,245	— 93
Cypr	—	—	—	43	321	+ 278
Irak	—	—	—	30	690	+ 660

Wywóz rur do krajów BliskiegoWschodu w r. 1935.

	Rok 1935	
	Ilość tonn	Wartość zł.
Palestyna	804,5	268,866,69
Egipt	284,9	96,135,56
Syrja	172,2	62,035,19
Irak	724,6	238,901,93
Iran	10,2	2,441,90

Handel Polski z krajami Bliskiego Wschodu w 1935 roku (według działów)

Tysiące złotych

Działy	Rok 1935						
	Palestyna	Egipt	Syrja	Iran	Turcja	Cypr	Irak
PRZYWÓZ							
Ogółem	4,026	15,331	8	602	1,338	43	30
Wytwory pochodz. rośl.	3.437	14	1	287	622	43	23
Zwierzęta żywe i wytw. pochodz. zwierzęc.	—	—	—	1	—	—	—
Wytw. pochodz. mineral.	—	8	—	—	158	—	—
Woski, tłuszcze, oleje pochodz. rośl. i zwierz., inne	182	—	—	—	—	—	—
Przetw. spoż.:	43	—	3	—	397	—	—
Przetw. chem. i farmac., farby	6	—	—	—	136	—	—
Skóry, futra, wyr. skórz.	242	—	—	110	—	—	7
Surowce włók. i wyroby	27	15.307	4	204	8	—	—
Drewno, korek, wyroby koszykarskie	1	—	—	—	13	—	—
Papier i wyroby	39	1	—	—	-	—	—
Metale nieszlachetne	10	1	—	—	—	—	—
Wagi, narzędzia i instrumenty	35	1	—	—	—	—	—
Wyroby różne	2	—	—	—	—	—	—
Dzieła sztuki	—	—	1	—	3	—	—

WYWÓZ							
Ogółem	14,398	5,212	1,788	3,878	1,245	321	690
Wytwory pochodz. rośl.	502	—	6	—	2	—	—
Zwierzęta żywe i wytw. pochodz. zwierzęc.	1,295	2	1	—	—	1	—
Wytw. pochodz. mineral.	65	1,025	—	—	—	—	—
Przetw. spoż.	554	157	314	—	4	162	—
Przetw. chem. i farmac., farby	124	43	6	48	36	—	17
Skóry, futra, wyr. skórz.	32	6	1	3	—	—	1
Surowce włók. i wyroby	1,038	381	562	791	858	35	254
Kauczuk, jego surogaty i wyroby z nich	114	9	1	95	—	—	10
Drewno, korek, wyroby koszykarskie	7,039	1,467	405	98	—	36	115
Papier i wyroby	334	199	110	737	231	23	—
Wyr. kamieniarskie, ceramiczne, szklane	268	21	16	2	1	—	—
Metale nieszlachetne i wyroby	2,594	1,802	346	1,905	96	63	289
Maszyny, apar., sprzęt elektr.	294	79	—	158	13	—	—
Środki transp.	25	1	—	—	—	—	—
Wagi, narzędzia i instrumenty	44	1	—	—	2	—	—
Kapelusze, parasole, laski, artyk. mody	27	17	7	27	—	—	—
Wyroby różne	45	3	13	14	1	2	3
Towar zbiorowy	4	—	—	—	—	—	—

Handel zagraniczny Palestyny

Handel zagraniczny Palestyny w październiku 1935 r. w porównaniu z tymże okresem 1934 r.

	Październik 1935	Październik 1934
	w funtach palestyńskich	
Przywóz ogółem	1,801,658	1,621,278
w tem towary	1,724,435	1,606,198
Wywóz ogółem	131,366	134,678
w tem towary	114,481	86,098
Reeksport	38,645	17,945
Tranzyt	48,628	25,075

Główne artykuły przywozu do Palestyny w październiku 1935 r. w porównaniu z tymże okresem 1934 r.

Artykuły	Październik 1935		Październik 1934	
	Kwintale	Ł. P.	Kwintale	Ł. P.
Żyto	—	—	981	658
Pszenica	—	—	28,307	25,075
Mąka pszenna	34,890	37,180	31,934	34,340
Bydło (sztuk)	3,416	35,298	1,516	16,318
Cukier	41,176	31,974	19,635	15,789
Kartofle	15,653	8,595	14,025	8,048
Piwo w butelkach (litrów)	2,792	10,280	663	2,708
Drzewo budulcowe m³	171	45.189	316	75,536
Drzewo na skrz. pom. m³	126	43,973	68	22,895
Dykty	220	1,415	—	—
Cement	178,730	31,099	185.490	31,420
Żelazo w sztabach i prętach	69,520	49,590	87,170	59.404
Rury i ich łączniki	51	68,240	22	40,767
Przędza baweln.	45	2,157	69	2,770
Tkaniny baweln.				
szare	889	6,235	964	6.755
bielone	879	10,226	462	6,899
farb. i druk.	1,568	25,578	2,255	35,345
Tkaniny wełniane	799	45,257	694	39,648
„ jedwabne	330	12,685	324	13,402
Benzyna (litrów)	4,200,399	22,215	3,907,660	19,707
Nafta (litrów)	4,700,604	16,450	4,209,972	12,681
Papier do pakowania	9,525	6,308	2,008	3,515
Papier inny	9,712	15,377	4,648	7,075
Automobile (sztuk)	185	31,818	406	71,457

Główne artykuły wywozu z Palestyny w październiku 1935 r. w porównaniu z tymże okresem 1934 r.

Artykuły	Październik 1935		Październik 1934	
	Kwintale	ŁP.	Kwintale	ŁP.
Wino (litrów)	54,842	1,159	91,059	2,297
Pomarańcze (skrzynek)	—	—	—	—
Cytryny (skrzynek)	6,588	3,955	10,333	4,646
Migdały	51	251	30	77
Oliwa jadalna	496	3,426	279	1,898
Sezam	2,309	3,891	1,998	3,040
Skóry surowe i obrobione bydlęce	1,309	5,086	828	2,207
Jelita	88	2,589	56	1,321
Cement	1,340	356	690	197
Pończochy i skarpetki (tuz.)	2,889	845	3,404	1,131
Mydło	2,926	7,665	2,138	5,488
Sztuczne zęby	—	4,993	—	2,858

Handel zagraniczny Palestyny według krajów w październiku r. 1935.

	Październik 1935			
	Przywóz	Wywóz	Reeksp.	Tranzyt
	w funtach palestyńskich			
W. Brytanja	347,296	42,698	4,542	—
Niemcy	205,617	3,667	608	4,076
Francja	46,239	3,009	107	3,284
Italja	49,792	3,552	845	1,816
Rumunja	103,559	4,163	75	—
Egipt	49,877	7,255	22,792	2,245
Syrja	138,383	27,361	4,637	628
Irak	19,141	955	837	30,387
Iran	12.688	3	308	74
Turcja	28,784	1,858	38	417
Arabja	—	64	104	—
Polska	92,047	4,413	710	129

Obieg pieniężny w Palestynie.

Ilość monet w obiegu w Palestynie w końcu grudnia 1935 r.

	Grudzień 1935	
	Ilość	Ł. P.
	monety w obiegu	
Srebrne monety		
100 milsów	2,620,000	262,000
50 milsów	4,950,000	247,500
Ogółem srebrne monety		509,500
Niklowe monety		
20 milsów	1,390,000	27,800
10 milsów	3,530,000	35,300
5 milsów	4,320,000	21,600
Ogółem niklowe monety		84,700
Miedziane monety		
2 milsy	1,288,000	2,576
1 mils	4,624,000	4,624
Ogółem miedziane monety		7,200
Ogółem monety		601,400
	banknoty w obiegu	
Banknoty		
ŁP. 100	508	50,800
ŁP. 50	3,293	164,650
ŁP. 10	129,503	1.295,030
ŁP. 5	413,871	2.069,355
ŁP. 1	2,081,040	2,081,040
ŁP. ½	597,719	298,859,500
Ogółem banknoty		5,959,734,500
Ogółem monety i banknoty		6,561,134,500

Koszty utrzymania w Palestynie

Koszty utrzymania w Palestynie rodziny składającej się z 5-ciu osób.
(Na podstawie cen detalicznych 20 zasadniczych artykułów)
(Podstawa — styczeń 1922 = 100%)

Miesiąc	Wydatki miesięczne	Wskaźnik %
Styczeń 1922	8,749	100
„ 1923	7,507	85,8
„ 1924	6.718	76,8
„ 1925	7.682	87,8
„ 1926	7,220	82,5
„ 1927	7.230	82,6
„ 1928	6,882	78,7
„ 1929	6,626	75,7
„ 1930	6,010	68,7
„ 1931	5,036	57,6
„ 1932	5,231	59,8
„ 1933	5,057	57,8
„ 1934	4,688	53,6
„ 1935	4,872	55,7
Czerwiec 1935	4,729	56,0
Lipiec 1935	4,770	54,6
Sierpień 1935	4,739	54,2
Wrzesień 1935	4,759	54,4
Październik „	4,800	54,9

OD REDAKCJI:

Prace ogłaszane w „Palestynie i Bliskim Wschodzie", są wyrazem osobistych przekonań autorów.

Niezamówione manuskrypty zwraca się tylko w razie załączenia adresowanej koperty i znaczków pocztowych. Uprasza się autorów o przysyłanie wyłącznie maszynopisów.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Fredry 10. — Tel. 246-37, 521-06. P. K. O. 9231.

Redaktor odpowiedzialny:
P. WASSERMAN

Wydawca:
POLSKO-PALESTYŃSKA
IZBA HANDLOWA

Druk. „Monolit", Warszawa, Elektoralna 3, tel. 581-92.